

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 33. (93.) ÉVF. • 4. SZÁM • 2023. ÁPRILIS • ÁRA: 4 LEJ

A szentgericei templom • Fotó: Czire Alpár

Jézust követni

● A tavasz érkezésével, a természetben meginduló növekedéssel az ember lelkében megindul valami mély, őszinte vágy a jobbá levésre. A szabadság iránti vágyakozása kiviszi a friss levegőre. Tán még a városi embert se kerülheti el az a tenni vágyás, ami a földdel, kerttel rendelkező embert elfogja ilyenkor. Ha mást nem tehet, hát vásárol egy cserepet, amelybe virágot ültet.

A megújuló természet támogatja a lelkünk felfrissítésére, kitakarítására irányuló törekvé-

seinket. Megújulunk, mert meg kell újulnunk: a természet, az Isten által teremtett világ törvénye ez. Nagy tavaszi ünnepünk a húsvét. Minden keresztény egyszerre szomorú és vidám ez ünnepen, hiszen Jézust, a tanító-mestert megfeszítették. De követői megtalálták magukban az erőt az újrakezdéshez. Az első tanítványok szívében a gyász után kirügyezett a hit, és mi, kései tanítványok minden évben emlékezünk rájuk, példát vehetünk tőlük Jézus követésére.

A tartalomból:

Igazságra éhesen

5

Mélységek és magasságok ünnepe

6

Magyar Arany
Érdemkereszt-átadások

8

Gondolatok a
Vallásszabadság Háza
létesítésének margójára

13

a L a p t é m a
Az újjászületés hava

„...és felöltöztétek az új embert...” (Kol 3,10a)

● **A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet február 17-én nyílt napot szervezett az érdeklődő diákoknak** A 39 református és 5 unitárius középiskolás betekintést nyert az egyetem oktatási rendszerébe.

● **Február 23–25. között tartotta az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége a lelkészcsaládok találkozóját** egy hargitafürdői sítábor keretében.

● **Március 9–11. között az Európai Protestáns Egyházak Közössége és a Debreceni Református Hit tudományi Egyetem nemzetközi tudományos konferenciát szervezett a leuenbergi konkordia aláírásának 50. évfordulójára Debrecenben.** Az *Együtt egyházzá lenni* nevű konferencián egyházunk képviselőjében megfigyelőként Bartha Mária Zsuzsanna kocsordi lelkész vett részt.

● **A Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör gondnok-presbiteri találkozója Baróton február 18-án volt.** Szabó Előd esperes áhítata után Koppándi Botond Péter teológiai tanár a gyülekezetépítés lehetőségeiről tartott előadást. **Március 4-én a Küküllői Egyházkör világi vezetői a medgyesi templomban gyűltek össze.** Jelen volt Kovács István püspök, Sándor Krisztina főgondnok és Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos. **Március 11-én Székelykeresztúron a Székelykeresztúri Egyházkör küldöttei találkoztak.** Ifj. Szombatfalvi József fiatfalvi lelkész áhítatát követően a résztvevők az egyház és önkormányzat közös lehetőségeiről beszélgettek. Aznap **Szabédon a Marosi Egyházkör világi vezetői gyülekeztek.** Fazakas Lajos Levente esperes áhítata után Furu Árpád építészeti tanácsadó az egyházi épületek és klenódiák megőrzéséről tartott előadást.

● **Március 6-án a Kolozs-Tordai Egyházkör lelkesei Kolozsváron találkoztak.** Ilkei Lóránd, a Dél-nyugat-Erdélyi Szórványegyházközség lelkésze bibliamagyarázatot, Rácz Norbert Zsolt kolozsvári lelkész előadást tartott. **Március 9-én Csíkszépvízen a Székelyudvarhelyi Egyházkör lelkesei találkoztak,** majd meglátogatták a Székely Határőr Emléközpontot. A Kassay fogadó sóházában tartották áhítatot, Nagy Adél recsenyédi és Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész pedig bibliaismereti bemutatót tartott. E napon **Dicsőszentmártonban a Marosi és Küküllői Egyházkör összevont lelkesi értekezletére került sor.** Jakab Emese marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész áhítatot, Fülöp Dezső Alpár ádamosi lelkész előadást tartott. Az együttlét Szentgyörgyi Sándor esperes vitaindítóját követően eszmecserevel zárult.

● **Március 10–11-én Székelykeresztúron 46 énekvezér vett részt az egyetemes énekvezér-továbbképzőn.** A szakmai továbbképzésről Pap Zoltán orgonaépí-

tő, római katolikus kántor, Simó Zsuzsa római katolikus karnagy, tanár, Lászlóffy Árpád előadóművész, tanár, Toró Árpád előadóművész, tanár, Haáz Sándor pedagógus, karmester gondoskodott. Műhelymunkát vezetett László Attila székelykeresztúri énekvezér.

● **Március 14-én Novák Katalin köztársasági elnök Budapesten adta át a Kossuth-díjat Orbán János Dénes költőnek, prózaírónak. A karmelita kolostorban Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes adta át a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését Szász Enikőnek,** a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház nyugalmazott színművésze, a temesvári unitárius szórvány gondnoka részére.

● **Március 15-én Varga Mihály pénzügyminiszter a történelmi egyházak erdélyi vezetőivel egyeztetett a Vallásszabadság Házában.** A találkozón részt vett Grezsa Csaba főkonzul, Fehér Attila evangélikus főesperes, László Attila katolikus főesperes, Nacsa Lőrinc országgyűlési képviselő, Fekete Dalma miniszteri főtanácsadó, egyházunkat Kovács István püspök és András Benedek főjegyző képviselte.

Egyházköri hírek

● Kolozs-Tordai Egyházkör

A Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség óvodafejlesztés céljából megvásárolta a kolozsvári Petőfi utcai Mikó családi házat. Március 13-án átadták a házat a Mikó család tagjai jelenlétében. Mikó Ferenc lelkész tartott előadást a család és a ház múltjáról, majd Kovács István püspök és Rácz Norbert Zsolt lelkész átvette a ház kulcsát. Beszédet tartott Farkas Emőd főgondnok, Rácz Norbert Zsolt lelkész és Kovács István püspök.

● Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör

Március 5-én tartotta beköszönő istentiszteletét Felsőrákoson Kerekes Mónika lelkész, akit Szabó Előd esperes, Benedek-Huszár János polgármester, Pető Elemér gondok és az egyházközség női kórusa köszöntött.

Halottunk

Március 8-án, özvegysége 14. évében elhunyt **Rázmány (szül. Papp) Ida,** néhai Rázmány Csaba püspök felesége. 1950. szeptember 17-én született Székelykeresztúron, iskoláit itt és Székelyudvarhelyen végezte. A székelykeresztúri Népművészeti Kisipari Szövetkezetnél kezdett dolgozni titkárnőként 1995-ig. 1973-ban Rázmány Csaba alsóboldogfalvi lelkésszel alapított családot. Két gyermekük született: Hedviga és Csaba. 1995-ben Budapestre költöztek, 1996-tól a Magyarországi Unitárius Egyház Püspöki Hivatalában dolgozott 71 éves koráig. 2001-ben a Magyarországi Unitárius Egyház férjét püspöknek választotta. Hűséggel, odaadással támogatta férjét hivatásában, hosszantartó betegségében. Temetési szertartása március 31-én volt a Fiumei úti nemzeti sírkertben.

LÉLEKKENYÉR

Talán nem véletlen

MAGYARI
ZITA EMESE

A teremtményi lét parányiségének tudatában próbálom szemlélni a világot, rácsodálkozni az apró részleteire. Időről időre keresgélem, hogyan és miként kapcsolódik össze tevékenységem, megnyilvánulásom mindazzal a csodával, ami körbefon, lehetőséget teremt, erőt ad. Néha sikerül belesimulni a teremtett világ lüktetésébe, máskor látszatok mögé bújva igyekszem megfelelni, eleget tenni a feladatoknak. Időnként imára kulcsolt kézzel, a hála érzésével, időnként harcokat vívva magammal és a teremtett világgal folyok bele a létezésbe.

Harmadéves teológiai hallgató voltam, amikor ezek az evangéliumok mindenikében megjelenő, értelmezésem szerint folyamatos önvizsgálatra ösztönző bibliai versek sokat kezdtek jelenteni számomra. Azóta is meghatároznak, és igencsak sokszor kérdeztetik meg tőlem, hogy vajon hányszor bújok látszatok mögé. Vajon hányszor vagyok képtelen elfogadni a törekenységemet? Vajon hányszor próbálom erőm felett azt, amihez elég lenne az egyszerűség? Vajon hányszor adtam fel azt, ami csak rólam szól, és úgy hiszem, valakivé tesz? Vajon így tényleg alkalmas vagyok a feladatra?

A válaszaim folyamatosan változnak, de a legtöbbször azt erősítik meg bennem, hogy talán semmi nem véletlenül alakult az eddig elkoptatott huszonhét évem alatt. Mert azt hiszem, benne van a Gondviselő ereje is azokban a pillanatokban, amelyekben a kötelességeim, bizonytalanságaim meggyőződésekké, bizonyosságokká válnak. Mert azt hiszem, lassan, rendre, a törekenységem megélése során értem meg, mi a feladatom, mit kell tennem.

A felvételin egy szobában felejtett mustármaggal kezdődött minden. A mustármagnyi hittel, hogy alkalmas lehetek a feladatra. Nem tartozom azoknak a sorába, akik már egészen kiskoruk óta tudatosan készülnek egy-egy mesterség művelésére. Nincs egy jól meghatározható pillanat az időben, amikor azt a bizonyos elhívást megkaptam. Az útnak, ami formált és formál, hogy az legyenek, akivé folyamatosan válok, voltak buktatói és emelkedői, kanyarai és egyenes szakaszai, ismeretlen és jól kitaposott ösvényei. Ezek mind kellettek ahhoz, hogy 2022. június 25-én a Marosvásárhely-Kövesdombi Unitárius Egyházközség templomának piacára megérkezhessek. Kellettek hozzá nagymamám elindulásaimkor elrebegett imái, nagyapám kételyeiből a magam számára gyúrt meggyőzések, édesanyám szerető gondoskodása, édesapám hitének igaza. A közösségek, amelyek ottho-

nommá váltak az évek folyamán. A társak, akik mellett szegődtek az útra. Tanáraim, barátaim, a melletttem és velem szemben állók formálása.

Különös számomra, hogy annak a városnak az egyik templomában léphettem be a lelkészek sorába, ahol belesírtam magam a világ zajába, ahol diákként tanultam bontogatni szárnyaimat, ahol egyletesként álmodtunk megannyi mindent.

A lelkésszé szentelés ezért határvonal számomra. Vég és kezdet. Vég, mert az addig vezető utak áldásainak és viszontagságainak számbavételét, a sikerek és kudarcok felidézését jelentette. Kezdet, mert az újabb utakra való elinduláshoz az áldáskérésre adta meg a lehetőséget. Azt hiszem, ekkor eszméltem rá, mennyi-

„Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy? Mert mit is adhatna az ember váltságdíjúl az életéért?”

(Mk 8,36–37)

re különleges út áll mögöttem és előttem. Ekkor értettem meg igazán, hogy ajándék és kihívás a feladat, amely rám bízott.

Hiszek abban, hogy az emberek megérik az igazat, a valóságosat. Hiszek egy olyan világban, ahol nem kell semmilyen látszat mögé elbújni. Hiszek az egyszerű dolgok valóságában. Hiszem, hogy ez a világ egy karnyújtásnyira van tőlem. Hiszem, hogy ott van a fiatalok között, akik nap mint nap tükröt tartanak, akik magukat adják, akik úgy formálódnak, hogy közben engem is formálnak, akik megélik az egyszerűséget. Hiszem, hogy tőlük tanulhatom, milyen belesimulni a létezés lüktetésébe, megragadni és megosztani a csodáit. Hiszem, hogy velük együtt tanulhatok: útközben, a találkozásokban más életetekkel összefonódni, egymást kiegészíteni. Hiszem, hogy velük együtt próbálhatok úgy élni, hogy a jót cselekedjem. Hiszek ebben a feladatban. Hiszem, hogy csak így, a magammal vívott harcokból, a perlekedésekből nyert hittel lehet és érdemes járni ezen az úton. Hitelesen.

A teremtményi lét parányiségének tudatával valom, hogy akkor nem kell váltságdíjat fizetnem az életémért, ha el tudom fogadni, hogy nem az ökölbe szorított kezek, nem a magamat is túlkiáltó hangom,

nem a látszatok, hanem a belső megérkezések segítenek felismerni, hogy mindezekén túl „Istened az én Istenem. / Egyben minden és mindenben egy. / Az Egyből jön és az Egybe megy.” (Egy legáció alkalmával egy nénitől kaptam a kézzel írott vers szövegét, amelyből az idézet származik.)

A felvételin egy szobában felejtett mustármaggal kezdődött minden. Azzal a mustármagnyi hittel, hogy alkalmas lehetek a feladatra, amely rám talált, hogy hihetek ebben a feladatban, hogy az úton majd vezet és irányt mutat a Gondviselő. Talán nem véletlenül...

HITFORRÁS

Újonnan kell születnetek...

DIMÉNY JÓZSEF

Gondviselő Atyánk, szerető Istenünk! Húsvét az örök élet, a feltámadás és az újjászületés áldott ünnepe. Boldog, örömteli érzés járja át szívünket, hogy a sokszor szürke hétköznapi gondjait letéve, ünnepet szentelhetünk! Erőt ad számunkra a tudat, hogy életünk, a kétségek és gondok között is, a te oltalmad alatt áll. Egész életünk virágvasárnapok, nagycsütörtökök és nagypéntek színtere, örökös kereszthordozás, amelyről tudjuk, hogy elvezet a húsvéti örömuzenethez. Gondolatban ott vagyunk az üres sír előtt, és fülünkbe cseng az üzenet: „nincsen itt, mert feltámadt...”

Adj, Istenünk, hitet, hogy az újrakezdésnek, az újjászületésnek áldott lehetőségét felismerjük. Formáld át életünket, vedd el ajkunkról a bántani akaró szavakat, és adj helyette élő hitről szóló üzenetet. Add, hogy vádaskodás és bizalmatlanság helyett legyen együttműködés, kiábrándultság és elesettség helyett legyen hitben való megerősödés.

Add meg nekünk az értelmes jövő és a tartalmas holnap biztonságát. Taníts meg minket az éleslátásra, a magasságok és mélységek elérésére és megértésére. Szabadíts meg a félelemtől, a szorongástól, a kétségbeeséstől. Ismertesd meg velünk, hogy nem kell mindent tökéletesen értenünk, értelmeznünk, hiszen te számtalan lehetőséget adsz az eredményes újrakezdésre.

Add, hogy őszintén tudjunk szolgálni téged. Úgy érezzük, nagy bölcsességre van szükségünk. Élő, eleven hitre ahhoz, hogy elfogadjuk a tény: számunkra sokszor érthetetlen módon megváltoztatod életünket. Az újjászületés kezdeményezése mindig a te kezdedben van.

Taníts minket alázatra, hogy ne csak önmagunkban bízunk, hanem mindenütt a te útmutatásodat keressük. Gyakran találkozunk gyásszal, betegséggel, magánnyal és fájdalommal. Látjuk a pusztítás és ártás nagy erőit, de hisszük, hogy atyai gondoskodásod minden rossztól megszabadít.

Köszönjük, Atyánk, az életet!

Időnként úgy érezzük, minden a legnagyobb rendben van, nem kell se megváltás, se újjászületés, se újrakezdés. De teljesen megváltozik az életünk, ha elindultunk az újjászületés útján. Ekkor tudatosul bennünk, hogy személyiségünk és életünk új dimenziójába lépünk. Rádöbbenünk, hogy legnagyobb ajándékok az élet maga. Olyan titok, amelyet nem tudunk megmagyarázni, nem nagyon tudunk befolyásolni, csupán megélni. Megértjük, hogy mindenki egyedi, megismételhetetlen csoda! Teljesen mindegy, hogy

„Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked: Újonnan kell születnetek. A szél arra fúj amerre akar: hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (Jn 3,7–8)

hogy nézünk ki, vagy mit teszünk, te, Istenünk ugyanúgy szeretsz minket.

Ez ad erőt ahhoz, hogy legyőzzük az elmúlástól való félelmünket, és felismerjük a lehetőséget, hogy újjászülethetünk a hitben és a szeretetben!

Mennyei, jó Atyánk! Szükségünk van a reményre, mert remény nélkül nem lehet élni. Mindannyian, akik lélektől születünk, úgy vagyunk, mint a szél, amely arra fúj amerre akar, halljuk a zúgását, de nem tudjuk honnan jön és hova megy.

Add, hogy az úrasztala körül tapasztaljuk meg, hogy a húsvéti örömuzenet és előtte a nagypénteki történet mind a mi üdvösségünket szolgálja. Add, hogy az úrvacsorai jegyek hozzásegítsenek megérteni: mindig van lehetőség az újrakezdésre.

Áldd meg közösségünket, családjunkat, életünket ezen az ünnepen és mindörökké! Ámen.

HITFORRÁS

Igazságra éhesen

RÁCZ MÁRIA

A Római Birodalom a maga fénykorában harminchat mai állam területére terjedt ki. Hatalmas kulturális, technológiai és vallási olvasztótégelyként működött, hiszen tudományát és művészetét a nagy hagyományokkal rendelkező egyiptomiaktól és görögöktől, harci technikáit nagyrészt ellenségeitől tanulta. Az ősi szellemek helyét lassan átvették a másoktól kölcsönzött istenek, akiket átneveztek, a sokszor pajzán történetektől megtisztítottak, és úgy emelték piedesztálra az állam pénzén.

A rómaiak provinciáiknak köszönhetően gazdagok voltak, katonai erejüknek köszönhetően hatalmasok, de valami hiányozhatott az életükből. A szakirodalom szerint hittek ugyan a halál utáni életben, de nem hittek a halál utáni igazságszolgáltatásban. Úgy gondolták, elhunyt szeretteik szellemei továbbra is a család közelében maradnak, segítik őket, de ha nem övezi személyüket kellő tisztelet, ártani és rombolni is képesek.

Később azonban a rómaiak nagy örömmel és lelkesedéssel fedezték fel a misztériumvallásokat, amelyeket csak a beavatottak követhettek, s amelyek többsége üdvösséget ígért híveinek. Különösen nagy népszerűségnek örvendett, és az egész birodalom területén elterjedt Mithrász kultusza, aki eredetileg perzsa isten volt, de ez nem okozott gondot a római istenek közé történő beálogatásban. A világosság perzsa istene a jóság és igazság képviselője, aki december 25-én szüztől született, így lett a rómaiak számára megváltó, üdvösséget hozó istenség, és megőrizte előkelő helyét, míg a kereszténység államvallássá nem lett. Mithrász kultuszának elterjedése jól példázza a jólétben élő, de lelkileg hiányt szenvedő közösség igényét, a földi igazságszolgáltatás hiányosságaitól szenvedők vágyát egy magasabb szintű, üdvösségre vezető vallásos út iránt.

Kicsit mi is olyanok vagyunk, mint a régi rómaiak. Nem tartozunk ugyan egy népeket leigázó hatalmas birodalomhoz, de ami a jólétet és kulturális sokszínűséget illeti, a kínai fokhagymától a perui gyömbérig, a Mona Lisától az orosz balettig minden elérhető számunkra. Vallásilag is széles palettáról válogathatunk kedvünkre, de akár azt is megtehetjük, hogy a munka stresszéből a kanapé kényelmébe menekülve nem foglalkozunk a lelkiekkel. Mi van akkor, ha mindez nekünk nem elég? Ha látszólag mindenünk megvan, de mégis többre vágyunk, mélyebb és igazabb megélésre?

Tavasz van. A madárdal, a zöldellő rétek, színpompás virágok, ragyogó égbolt mind az élet megújulását hirdetik. Az ember ilyenkor önkéntelenül is mélyebbe-

ket lélegzik, többet sétál, igyekszik figyelmesebben nézni a természet változásait és őszintébben elemezni önmagát. Hol vagyok én ebben a csodálatos teremtett világban? Mi az én helyem, szerepem? Hogyan tölthetném meg céllal, tartalommal, értelemmel és fényvel mindennapjaimat? Mi hozza el számomra a megváltást, az üdvösséget, vagyis azt, hogy földi életemben és utána is Isten közelében lehessenek? Húsvét ünnepe kiváló alkalom hitünk forrásaihoz visszatérni. Az örök élet ünnepén nem elég elgondolkozni azon, hogy hol voltunk születésünk előtt, és hová kerülünk halálunk után, vagy hogy túlvilági létünk személyes lesz-e, vagy feloldódunk a mindenségben. Az elgondolkodás mellett olyan utakat kell keresnünk, amelye-

„*Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek.*”

(Mt 5,6)

ken személyes istenkeresésünket elkezdhetjük vagy folytathatjuk. Meg kell próbálnunk vallásos elképzeléseink mélyére ásni, s ott az Istennel, embertárssal és a világgal bennünket elválaszthatatlanul összekötő szeretetkötelékeket megtalálni és megerősíteni. Imában, szertartásban, elmélkedésben, munkában, sétában, a természetben vagy a művészetekben való elmélyülésben, embertársainkkal való beszélgetésben vagy bármely más módon, keressük a fényt, az igazat, az istenit! S ha megtaláltuk, adjuk át neki magunkat, hagyjuk, hogy felforgassa és megváltoztassa az életünket, új alapot adjon kapcsolatainknak, áthassa mindennapjainkat. Az alkalom, az ünnep adott, az üdvösség ajtaja kitarva, Isten ölelő karjai hívnak. Csak legyen bennünk kíváncsiság, vonzódás, hit, remény és szeretet, hogy hallgassunk a hívásra.

A rómaiak számára egy idegen istenség hozta el a reményt, aki nemcsak a világosság, hanem az erkölcsi tisztaság és igazságosság képviselője, s aki legyőzi a sötétséget, gonoszságot jelképező bikát. Később a kereszténységgel az ő helyét vette át Jézus, akinek még a születésnapját is rátették a fény megújulását jelképező téli napfordulóra, hogy jelezzék, Mithrász és a más ősi istenek ideje elmúlt. A fény és igazság iránti vágy azonban változatlanul megmaradt, hisz az sajátossága volt az embernek a Római Birodalom létrejötte előtt, s az lesz a mi elmúlásunk után is. Ez az éhség és szomjúság vezéreljen mindannyiunkat!

HITFORRÁS

Mélységek és magasságok ünnepe

MÁTÉ ERNŐ

Húsvét a legmerészebb ünnepünk, mert talán a legtöbb hitet kívánja meg tőlünk. Ilyenkor kicsit megtorpan a biztosat élni akaró ember lelke. Húsvéti reménységünket és hitünket nem támasztja alá sem a feltámadás gondolata, sem menny, sem pokol, sem a kiegészítő, pótló elméletek nem számítanak. Igazából nem vigasztal a természet körforgásában való továbbélésünk sem, az sem, hogy munkánk tovább él, egy ideig emlékeznek majd ránk. Sokszor megrendülten szemlélem parányi, villanásnyi voltunkat.

A mi örökélet-hitünk úgy áll meg az elmúlás kapujában, megfosztva ráaggatott elméleteitől, mint ahogyan a meztelen lélek áll meg Gondviselője előtt. Hitünk nem egyházi dogmák kérdése, hanem több, amelynek mélységeivel és magasságaival is szembenézünk minden nap, de talán ilyenkor, húsvétkor, erőteljesebben.

Mindennapjainkban úgy élünk, mint akiket mérföldkövek választanak el saját halálunk bizonyosságától. És ha néha eszünkbe is jut, elhessegetjük, hisz úgy kényelmesebb. Reménykedünk, feladatokat oldunk meg, dolgozunk, de megfélekedünk végső dolgainkról. Mintha nem attól kerülne perspektívába minden más. De majd eljön a pillanat, amikor elérkezik földi életünk vége, és még ha nem is gondolunk gyakran erre, életünk történései szembesítenek vele. Így aztán mégis kizökkenünk kényelmünkéből, képzelt biztonságunkból, végül pedig engedjük, hogy nagypéntek után húsvét hasadjon ránk. Mert ha halálunkra gondolunk, elodáztatlanul az örök életre is gondolunk, a gondviselő jó Istenre, hisz csak nála van menedékünk. Ezért van az, hogy „...a húsvét a legnagyobb mélységeket és legnagyobb magasságokat megélt ünnepünk” (Jókai Anna).

Húsvét arra hív minket, hogy törődjünk a bensőnkben bujdosó örök vággyal. Hitünkkel, azzal, ami lehet, sokszor kevésnek tűnik, mégis az egyetlen fizetési eszközünk az örök életre, Isten gondviselő szeretetének megtapasztalására. Húsvétkor mindig előveszem a Bibliát, fellapozom János evangéliumát, és megrendülten olvasom el újra és újra Simon Péter szavait: „Uram, kihez mennék? Örök élet beszéde van nálad.” (Jn 6,68)

Megrendülten gondolok Jézus tanításaira Istenről, hisz tudom, hogy ő a lét teljessége, ő az igazság, akitől kérdéseimre válasz érkezik, ő a szeretet, aki mellett biztonságban érzem magam. Kiszállok ké-

nyelmesnek tűnő hétköznapijaimból, és engedem, hogy a lélek felébredjen bennem. Érzem, hogy jó így, minden újjá lesz. Érzem teljes bizonyossággal, hogy egész lényemmel Istenben élek, mozgok és vagyok. Órá bízom magam. A honnan jöttem, hová megyek gondolata, életem értelmének kérdései elcsitulnak, belém világít az örök Isten léte és szeretete, egyszerre más mélységet és magasságot nyer életem. Nem tudom, hogy merre visz az utam, de azt tudom kihez. „Mindannyian lehullunk. De mégis van Egy, aki ezt a hullást végtelenül gyengéden a kezében tartja.” (Rainer Maria Rilke)

Gyermekkorom csendes estéi, imádságai jutnak eszembe, amikor teljes belefeledkezéssel beszélgettem Istennel, tudtam, hogy hogyan néz ki, milyen is ő. És most is, bár egy magasabb rendű csodára figyelek, ilyenkor is el tudok csendesedni, érzem kiáradását, lelkemben való folytonosan érlelő jelenlétét.

Hiszem azt, hogy közületek is sokan megélték ehhez hasonlót. Hiszem azt, hogy szerencsés az az ember, akinek Isten felé való törekvései központjában szívbemarkoló élmények állnak. Mert ebből sarjad új otthon a világban: belső otthon. Sokszor kellene azokra a percekre, órákra visszaemlékeznünk, amikor valójában „láttuk”, éreztük őt.

Hiszem azt is, hogy mindez nem a véletlen műve. Az Istenhez vezető út egyúttal az ő útja is mifelénk. Ő akkor is jön, ha készen állunk rá, de sokszor akkor is, ha eszünkbe sem jut vele foglalkozni. Húsvétkor, ha egy kicsit is odafigyelünk, szinte észrevétlenül megtapasztaljuk, hogy elmúlik a sötétség, és megérkezik a világosság. Szerb Antal élményét, amely a húsvéti csodára utal, így fogalmazta meg:

„Egész értelmetlen életem rejtett titka felderengett előttem a hajnalodásban, tudtam, hogy mivégre jöttem a világra, és éreztem, hogy teljesítem rendeltetésemet. Tudtam, hogy most már nem foghat a lelkelem semmiféle kétségbeesés.”

Húsvétot ünneplünk. Érdemes odafigyelni az ünnep üzenetére. Utunk, amely beteljesüléssé avatja a halált, és az örök életet előlegezi, sokszor nehéz. Nem tudjuk mindig az emberi és az isteni rend egységében látni életünket és halálunkat. Hídjaink sokszor leomlanak, de ha össze is törnek, a part mindig megmarad, Isten mindig megmarad számunkra.

Adjon a Gondviselő lelki újjászületést, hitet, adja, hogy ölelésében hit és bizalom töltse be lelkünket, túl életünkön és halálunkon.

HITFORRÁS

Húsvéti hit

FARKAS IZOLDA

Miben hisz az unitárius ember? – szegezték nekem a kérdést nemrég. Legkézenfekvőbb válaszként az unitárius hitvallás van a tarsolyomban, amit nem kell magyarázni, érvelni. Értető, világos:

Hiszek Istenben, az élet teremtőjében, gondviselő Atyánkban.

Hiszek Jézusban, Isten legjobb fiában, a mi igaz tanítómesterünkben.

Hiszem a szentlelket.

Hiszek az unitárius egyház hivatásában.

Hiszem a bűnbocsánatot és az örök életet. Ámen.

Húsvét közeledik. Ezt hirdeti Isten teremtett világa, hirdeti a megújuló természet a virágok hívogató színpompájával, a napsugár arcot melengető simogatásával.

S ha így, az ünnepvárásban elhangzik a kérdés, hogy miben gyökerezik az unitárius ember számára a húsvéti hit, vagy mit ünneplünk húsvét jeles napján, akkor a megújuló természet erejével tör fel belőlem az unitárius hitű vallomás: az örök életet.

Hiszem az örök életet – mikor máskor, ha nem húsvétkor? Hiszem az örök életet, mikor máskor, ha nem akkor, amikor a nagypénteki halál fekete bársonyával borítja be az eget. Hiszem az örök életet, mikor, ha nem éppen a húsvéti virradatkor, amikor elhiszem, hogy a mélységek után is feljön a nap az Isten teremtett világának egére. És Jézus szavai jutnak eszembe, amikor azt mondja „Azért beszélek nekik példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, és nem értenek” (Mt 13,13). Mert látták a tanítványok a felkelő napot, érezték a lelkükben a gyászt. Látták egymás szemében a könnycseppet, érezték a veszesség mértékét, s mégis látván nem látták az örökké élő szeretetet, ami összekovácsolta őket, hallván nem hallották az egymás lüktető lelkét, nem hallották egymás vallomásaiból Jézus megnyilvánuló lelkét maguk között. Mert az üres sír bizonyosságára volt szükségük, hogy hinni tudjanak a feltámadásban.

Pedig az, ami örökké él, az nem hal meg soha. Jézus testét az emberi kegyetlenség, hatalomvágy megtörte, életét kioltotta. Meghalt, eltemették. A meghaló, megtörő test mutatja, hogy nem a testben kell keresnünk az örökké élet, hanem az isteni ajándékban, a lélemben.

A test törékeny, halandó, porladó porhüvely, amelyet Isten megáldott, és felékesítette lélekkal. Minden

folyamatosan öregedő test legnagyobb éke a lélek, az Isten hasonlatosságára, szépségére formált lélek, amit egy életen át építünk szépséggel, kedvességgel, rombolunk könnyel, megkorbácsolunk önámítással, és bekötözünk isteni vigasztalással. Ezt a meghurcolt, sokszorosan összetört és összerakott lelket teremtette Isten örökkévalónak, hogy ékesítse önvalónkat. Azt teremtette bennünk Isten örökkévalónak, amit hallván oly sokszor nem hallunk egymás beszédéből, amit látván nem látunk egymás tekintetében.

Pedig ott van Isten minden teremtett gyermekében. Ott van mindannyiunkban, és általa vagyunk érzékenyek, szeretetre fogékonyak, sebezhető lelkű

„Menj el ehhez a néphez, és mondd meg: Hallván halljatok, de ne értsetek, látván lássatok, de ne ismerjete!”

(ApCsel 28,26)

emberek. Ezért tudunk örvendeni, ezért nevetünk jóízűen, ezért csillog a szemünk, ha büszkék vagyunk gyermekeinkre, ezért esik jól, ha törődnek velünk, ha észreveszik szomorú tekintetünket. De ezért fáj, ha megbántanak, ezért gyászoljuk meg elhunyt szeretteinket, ezért roskadunk össze, ha kiüresedik a lelkünk, ha sivár lesz életünk.

Mert ez az örök életű lélek, bár örökké él, de mégis olyan, mint a virág, ha megöntözik, ha ápolgatják, ha törődnek vele, akkor virul, étellel teljes, gazdag virágzatú. De ha elhanyagolják, hervad, halovány, élettelessé válik, s így senyved, míg újra szeretetet nem kap.

Húsvét ünnepe az örök élet ünnepe számomra. Ezért tartom fontosnak meghallani a jézusi dorgálásban a felhívást: hallván halljatok, látván lássatok... Hogy legyek nyitott megismerni, felfedezni embertársamban azt, ami egyedivé, különlegessé teszi őt, azt, ami örökké élni fog, a benne élő lelket. Legyek nyitott meghallani azt a törékeny, sebezhető, mégis Isten bennünk elrejtett legdrágább kincsét, a lelket, amiről húsvét ünnepén még erősebben hiszem, hogy életem végével a jó Isten ölelésében él majd tovább a teljes örökkévalóságban s az ő végtelen szeretetében. Ámen.

Magyar Arany Érdemkereszt-átadások

Március 15-én a Novák Katalin köztársasági elnök által adományozott magyar állami kitüntetések adott át a Kolozsvári Állami Magyar Színházban Varga Mihály pénzügyminiszter és Grezsa Csaba főkonzul. Ez alkalommal Popa Márta, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium igazgatója Magyar Arany Érdemkeresztben részesült a nemzedékek sorának szilárd erkölcsi alapot és biztos tudást nyújtó, negyedszázados pedagógusi és intézményvezetői munkája elismeréseként. Az ünnepségen munkásságát Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke méltatta. Emellett Solymosi Zsolt, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium aligazgatója, lelkész és vallástanár szintén Magyar Arany Érdemkeresztben részesült a több mint két évtizedes oktatói-nevelői munkája, valamint fáradhatatlan közösségépítő tevékenysége elismeréseként. Laudációját Rácz Norbert Zsolt kolozsvári unitárius lelkész mondta.

Magyarország köztársasági elnöke továbbá tizenkét, Székelyföldre köthető közéleti személyiségnek adományozott rangos állami kitüntetések. Példaértékű, önzetlen munkájukért Magyar Arany Érdemkeresztben részesült Máthé Mária, a Homoródszentpéteri Unitárius Egyházközség nyugalmazott énekvezére és Demeter Dénes, a Városfalvi Unitárius Egyházközség énekvezére, akik március 17-én vehették át a díjakat Csíkszeredában, a Mikó-vár Bástyatermében Tóth László főkonzultól. Laudációjukat Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos mondta.

Popa Márta laudációja

Tisztelt ünneplő közösség! Az unitárius egyház majdnem fél évezredes történelmi tudatának egyik kikristályosodott alapigazsága az oktatás és nevelés melletti elköteleződés. A kisebb-nagyobb oktatási intézményeink között ékköként ragyog a kolozsvári kollégiumunk, amely sok évszázados múltja során számtalan kiemelkedő egyéniséget nyújtott a magyar tudományosságunk és kultúránk számára.

A történelem olykor kegyetlen. Ezt bizonyítja az, hogy a huszadik század kommunista diktatúrája romba döntötte a múzsák és erények kolozsvári fellegvárát. Az 1989-es rendszerváltozás után csak kevesen hitték azt, hogy az újraalakult unitárius kollégium képes lesz megerősödni, régi dicsőségét magára öltetni. Olyanok voltunk, mint a bibliai Nehémiás idejében Jeruzsálem: romba dőlt város, szétszórt kövek, reménytelenséget sugárzó, tátongó lyukak a falon. De a Biblia megtanítja nekünk, hogy az Úr a legkilátástalanabb időkben is küld megmentőt, akinek van elég hite, és ebből kifolyólag ereje, hogy a látszatot átformálja.

Ilyen hitet hirdető emberként érkezett iskolánk élére 1998-ban Popa Márta, aki Solymosi Zsolt aligazgatóval közösen újraépítette a várat. Pedig nem volt könnyű az elmúlt három évtized sem. A belső felépülés már önmagában is elég nagy feladat, hát, ha még hozzávesszük a külső nyomást, az irigységet, a rossz oktatási rendszert, a kiszámíthatatlan bürokráciát. Újra Nehémiás jut eszembe: Jeruzsálem falainak építői egyik kezükkel építettek, a másikban viszont kopját tartottak. Nem volt ez másképp Kolozsváron sem. Egyik kezükkel építettek egy korszerű és hiteles iskolát, másik kezükkel védték a lerakott alapokat.

Mi ennek a titka? – kérdezik most bizonyára sokan. Hogyan lehetséges, hogy abból a csenevész négy kö-

zépiskolai osztályból Erdély egyik legjobb oktatási intézménye nőtt ki? A válasz kimondva egyszerű, de megvalósítása erőfeszítést és elköteleződést követel: mindenekelőtt Istenbe vette hit, következetes munka, hitelesség, folyamatos odafigyelés, elhivatottság. Mi pedig most is csak azt mondhatjuk, hogy velünk volt az Úr. Hiszen olyan vezetőt adott iskolánk élére Popa Márta személyében, aki mindezeket az erényeket megtestesítette, akit elsősorban hite mozgatott, amely szerint az oktató-nevelő munka Isten szolgálata, imádság, vallásos cselekedet.

A kitartó, következetes építkezésnek meg is lett a maga jó eredménye. A négy középiskolai osztály reál szakkal bővült, amelyet követett az elemi, majd a gimnáziumi szint és az óvoda. Az akkor alig százfős iskola most több mint nyolcszáz diák számára nyújt életre meghatározó élményt. Kezdetben az iskola egyetlen címzetes tanára maga az igazgató volt, talán ezzel is példát mutatva hitéről. Mára több mint hatvan pedagógus ébreszti a tudás iránti vágyat a gyerekekben. Nem különálló szakemberekként, pusztán bérükért dolgozó gépekként, hanem összeforrott, közös célt látó csapatként.

E folyamatos építés aztán kezdte meghozni a maga gyümölcsét is. Sorra érkeztek a jobbnál jobb eredmények, díjak és elismerések. És közben arra is jutott idő, hogy szépüljenek, korszerűvé váljanak a termek, megfelelő eszközökkel gyarapodjon az intézmény. Mindezt úgy, hogy az építés közben azért forgatni kellett a kopját is, védeni a megkezdett munkát. S tette és teszi ezt úgy Popa Márta, hogy közben saját személyét és e munkában betöltött szerepét inkább háttérbe szorítja, másokat küldve maga helyett a rivaldafénybe. Számára a minőségi oktatás kéz a kézben jár az egyházi iskola által nyújtott nevelési igényekkel, erkölcsi magatartással, ezért aki ide jár tanulni, és itt oktat, nevel, megérzi azt a többletet, amit az egyházi jelleg ad.

Popa Márta igazgatói munkája előtt elsősorban pedagógus, fizikatanár, akinek legnagyobb öröme és hivatása felcsiholni a gyermekek lelkében a tudomány iránti kíváncsiság szikráját. Ha nehezzé válik a küzdelem, itt talál pihenést és feltöltődést, hiszen a gyermekszemek csillogásában értelmet nyer a gyakran szélmalomharcnak tűnő küzdelem. E törekvése is tiszteletreméltó eredményeket hozott, hiszen diákjai megannyi országos és nemzetközi megmérettetésen is derekasan helytálltak, bizonyítva oktatójuk rátermettségét és elhivatottságát.

Kedves igazgatónő! Tartsa meg Isten a hitét, hogy iskolánkat tovább álmódja, s minél több gyereket vezessen a múzsák és erények birodalmába!

KOVÁCS ISTVÁN

Solymosi Zsolt laudációja

Tisztelt ünneplő közösség! Valóban szereti az Isten az unitáriusokat, hiszen úgy intézte a világ kerekét, hogy pont akkor, amikor erre a legnagyobb szükség volt, két olyan embert állított kolozsvári iskolánk élére, akik egymást kiegészítve – atipikus álom párosként – csodát tettek azzal a kicsi hajtással, amely kezdetben szerényen húzódott meg az impozáns belvárosi épület egyik sarkában. Onnan indult, hogy aztán Popa Márta igazgató és Solymosi Zsolt lelkész, aligazgató szívós munkájának köszönhetően Erdély legjobb magyar iskolájává váljon. Persze, nem volt könnyű, a két nagyon eltérő habitusú ember sok-sok vita és kompromisszum által csiszolódott egymáshoz. De sok különbözőségük ellenére mégis erősebb maradt az, ami közös bennük, a törhetetlen idealizmusuk.

E mai ünnepen engem ért az a megtiszteltetés, hogy e csoda egyik megvalósítóját, Solymosi Zsolt tevékenységét méltassam. Az a gond, hogy a rendelkezésre álló idő tízszerese sem lenne elég akárcsak listászerűen felsorolni mindazon megvalósításokat, amelyek Zsolt nevéhez kapcsolódnak. Helyette mondom inkább egy történetet.

Ez a történet innen indul, Kolozsvárról, az Irisztelepről. Főhőse egy kecskéire vigyázó fiatalember, aki állatai mellett nagyon szerette az autókat, a költészetet, a zenét és a színházat. Ebben az időben történt, hogy ez a fiatalember egy csendes estén, miközben szemlélte a feje felett kigyúló csillagokat, gondolt egy merészet: mi lenne, ha felemelné a kezét, s egy csillagot onnan levenne? Talán akkor fogalmazódott meg benne egy igazság, ami aztán mindezidáig vezette, s amit nem egy kecskepásztor, hanem egy ács fogalmazott meg kétezer évvel ezelőtt: „Minden lehetséges annak, aki hisz.” (Mk 9,23b) A gondolatot és sejtést követte, kezét kinyújtotta, s láss csodát, tenyerében már ott is ragyogott egy szép, érett csillag. Na, most ezzel mit tegyen? Fogta hát csillagját, elbúcsúzott a kecskétől, akik tudták, hogy gazdájuk immár sosem tér vissza hozzájuk, s ment is oda, ahonnan az ember azt várná, hogy értenek a csillagszüreteléshez:

a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Fakultására. Itt lelte meg először, hogy mit is tegyen ezzel a különleges, eget érintő képességével. Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tevékenységéhez jól illett az általa hozott csillagfény, s ezzel együtt bebizonyosodott a korábban megfogalmazott igazság is: nincs lehetetlen annak, aki hisz. Színjátékos találkozó született, más világ, ahol a hétköznapi álarcát levehette pár napra, és a lét megmutathatta valódi és csodálatos ábrázatát. Gyermektáborok alakultak át édenkertté Zsil-völgyéből Székelyföldre hozott gyerekek közreműködésével, akik hazafelé egy-egy szemben hordott csillaggal gyarapodtak, amelyeket Zsolt szedett le nekik az égről.

Hál' Istennek, más – egyházunk akkori püspöke – is felfigyelt a fiatalember sajátos, fénygyűjtő képességére, s az egyetem elvégzésével a kolozsvári kollégiumba nevezte ki – vallástanárnak? Iskolalelkésznek? Nem! Elsősorban: léleknek. Itt fogalmazódott meg a másik nagy elhatározása. Mégpedig az, hogy ő bizony többet nem hajlandó öregedni. Teste – az ultrakonzervatív anyag, ami mindig felhorkan, ha az ember nem a bevett módon viselkedik – duzzogott is egy ki-

csit, de idővel belátta, hogy bizony vesztésre áll: a szellem erősebb, s bár minden jel és törvény az öregedést hirdeti, ő ez alól kivonta magát. Beköltözött a bentlakásba, és kezdődhetett a kaland, a csillagszedettség s a fényüknél való sütkérezés. Itt nem volt és nincs lehetetlen. Csibészségek és hallatlan kalandok, színdarabok, filmnézések, éjszakába nyúló beszélgetések, mélyből harangozó Atlantisz hangjai, biciklitúrák a világ végére, ha kell, s közben sülték a legfinomabb bundás kenyerek, és szövődött sok ezer fiatal sok ezer álma egyetlen csillaggyűjtő hálónak. Az öreg, várkastélyszerű iskolaépület pedig ragyogni kezdett a nagy fényességtől, hirdelve immár aligazgatójának a nagy felfedezését: „Minden lehetséges annak, aki hisz.”

Kedves mentorom, tanárom, barátom! Most, mikor immár fiamnak oszjaként őt tanítod a nagy igazságotra, ebben az ünnepi pillanatban azt kívánom, hogy szupererődet tartsa meg a Fennvaló, s adjon neked erőt, hogy „oh, kapitány, kapitányomként” vezesd őket, no nem a Csontok útjára, hanem a Tejútra, ahol gazdagon gyűjthetnek majd fényt maguknak!

RÁCZ NORBERT ZSOLT

Máthé Mária laudációja

Máthé Mária 1944. augusztus 22-én született Homoródszentpéteren. Kislánykora óta gyönyörűen énekelt, így hamar híre ment az egész környéken, hogy énekére még a virágok is kinyílnak. Az iskolában a tanító, a templomban a tiszteletes mindig szerepeltette. Hamar megszületett a döntés, hogy taníttatni kell, Kolozsvárra kell küldeni, hogy énekvezérei képesítést szerezzen. Az 1950-es évek végén a képesítés félhivatalos formában történt meg. A kommunista diktatúra idején sokan biztatták, hogy hagyja ott az egyházat, lépjen világi pályára, menjen vissza Kolozsvárra. Mária azonban maradt, majd férjhez ment, és élte a földműves emberek kétkezi munkától nehéz életét, de minden nap gyakorolt a templomban, tanulta az újabb vallásos énekeket a szomszédos énekvezérektől, és tanulta a világi énekeket az öregektől. A bánatban a vigasztalás, az örömben a kiteljesedés eszköze volt számára az ének.

A kommunizmus alatt sokszor megfélemlítették, rá akarták bírni, hogy hagyja el az egyházat. Népszerűsége azonban egyre nőtt, a környék minden egyházközségében közismert lett, hangja száz hang közül is felismerhető volt, a gyülekezet imádott vele énekelni. Dolgozott az állami termelőszövetkezetben, és bár a pártaktivisták osztályellenségnek kiáltották ki, kevesen tudták nem szeretni, mert kedves volt és segítőkész. Az a mondás járta róla, hogy amikor elkezd énekelni, még a nap is megáll a pályáján. Énekvezetői és a földműves munkája mellett teljes szeretettel élte

meg édesanyjai hivatását is. A gyermekek is örömmel tanulták tőle az egyházi énekeket és a népdalokat.

Fizetése mindig jelképes volt, évente néhány véka gabona, amit az egyházközség hívei adtak össze karácsonykor, később néhány lej. Harmincöt évig hivatalosan, utána pedig önkéntesen végezte az énekvezérei szolgálatot. Máthé Máriát azonban sohasem a fizetés motiválta, hanem az Isten- és énekszeretet.

Tisztelt hölgyeim és uraim! A homoródszentpéteri unitárius közösség szolgálatában végzett fél évszázados munkája, valamint a népi hagyományok megtartása és ápolása terén végzett kimagasló tevékenysége elismeréseként Novák Katalin köztársasági elnök asszony Máthé Mária részére a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését adományozza.

SZÉKELY KINGA RÉKA

Demeter Dénes laudációja

Demeter Dénes 1931-ben született Városfalván, abban az időben, amikor a székelyföldi iskolákban messziről érkezett román tanítók sulykolták az idegen nyelvet a székely gyerekekbe. Az egyházközség lelkésze és világi előljárói próbálták tartani a reményt a háború borzalmaiba és az idegen uralom túlkapásaiba belefáradt emberek életében. Dénes nagy áhitattal járt vasárnaponként a templomba, ahol megnyugvást jelentett számára az orgona mellett ülni és egyházi énekeket énekelni. Korán ráébredt arra, hogy ő küldetésének érzi részt venni a közösség életében, vezetni az egyházi éneklést nemcsak vasárnapokon, hanem az emberi élet különböző küszöbeseményein. Tizenéves korától bekapcsolódott az egyházközségi életbe, és minden szabadidejét arra használta, hogy a hangszert megismerje, és zenei tudását elmélyítse.

Földműves emberek gyermekeként nőtt fel, beleivódott a föld szeretete, hitte, hogy az ember földművelő munkájából meg tud élni, nem kell a szülőfalut elhagyni. A fiatalok többsége elvándorolt a faluból, ő maradt és ott alapított családot.

A kommunista diktatúra évtizedei alatt hűséggel szolgálta népét és egyházát. Míg sokan behódoltak a kommunista hatalomnak, ő szelíden tovább folytatta Isten dicséretét. Az egyházi éneklés is fokozatosan beszorult a templom falai közé, gyakori ellenőrzések voltak, a besúgóhálózat egyre erőteljesebben dolgozott. Sokszor vette a bátorságot, és olyan éneket is énekelt, ami tiltólistán szerepelt. Tudta jól, hogy a zene és az ének olyan rétegeit érinti meg az emberi léleknek, amit nem tud bemocskolni semmiféle propaganda.

Énekeivel és egész egyházi szolgálatával a szülőföld és az anyanyelv szeretetére tanította azokat, akik mertek tanulni. A forradalom után, a kommunista diktatúra szülte félelem helyét átvette az elvilágiasodás fogyasztói kultúrája, de Dénes bácsi megmaradt hite és elvei mellett. Továbbra is vallotta, hogy otthon is meg lehet élni, ha az ember szeret dolgozni, és nem csak a kényelmet lesi. Az éneklés táplálja a lelket, megtisztítja, megkönnyebbíti, a zsoltár nem más, mint énekelt imádság.

Fizetése mindig jelképes volt, néhány véka gabona évente, amit az egyházközség hívei adtak össze karácsonykor, később néhány lej. Több mint 70 éve folyamatosan végzi az énekvezéri szolgálatot. Nem a fizetés ösztönözte, hanem az Isten- és énekszeretet.

Tisztelt hölgyeim és uraim! A városfalvi unitárius közösség szolgálatában végzett több mint fél évszázados munkája, valamint következetes és áldozatos hagyományőrző tevékenysége elismeréseként Novák Katalin köztársasági elnök asszony Demeter Dénes részére a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel adományozza.

SZÉKELY KINGA RÉKA

Petőfi Sándor bicentenáriumára Üstökös a Firtos felett II.

BALÁZSI DÉNES

• Ma Petőfi szellemi örökségét őrző és ápoló helységek gazdag névjegyzékével büszkélkedünk: Szatmárnémeti, Nagykároly, Erdőd, Koltó, Kolozsvár, Nagybánya, Nagyvárad, Nagyszalonta, Marosvásárhely, Szélindek, Vizakna, Szászsebes, Déva, Medgyes, Erzsébetváros, Torda, Nagyszeben, Vajdahunyad, Temesvár, Csíkszereda, Bereck, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr, Héjjasfalva, Segesvár, Arad, Fehéregyháza...

A Fehér-Nyikó és Gagy völgye vidékének központja, Székelykeresztúr is Petőfi-emlékhelyekkel büszkélkedik. Életének utolsó éjszakáján, a nevezetes fehéregyházi csata előestéjén itt mulatott. Dokumentumok (Lengyel doktor visszaemlékezései stb.), szóbeli legendák, tárgyi emlékek őrzője és gondozója ma a dr. Molnár István-tájmúzeum. A múzeumalapító tanára volt a közös székelyföldi világi és egyházi összefogással létrehozott Unitárius Gimnáziumnak. Az alma mater nemcsak protestáns felekezeti oktatásban, de a lipóti diploma elnyomó politikai intézkedései ellenében nevelte a Nyikó és a Gagy mente székelyeinek fiait.

Héjjasfalva (Zeyk Domokos honvéd huszárőrnagy emlékműve), az Ispánkút (Fehéregyházán Petőfi Sándor eltűnésének emlékhelye) nemcsak földrajzi szomszédságban, de lelki közelségben is volt az iskola tanárai és diákjai számára. Keresztúri tanárok és diákok voltak Kriza János püspök népköltészetgyűjtési akciójának a fáradhatatlan munkásai. Ennek a néptanodának anyagi és lelki támasza volt a legnagyobb székely, Orbán Balázs is. Keresztúri diákok közül valók voltak az 1848-ban Székelyszentmihályon kivégzett vértanúk, és Gagy vize mentiek voltak a nemes firtosmartonosi Gálffy Mihály, a marosvásárhelyi vértanúk egyike, a tarcsafalvi Pálffy János, a honvédelmi bizottmány alelnöke, Kossuth Lajos helyettese, Pálffy Aladár emlékiró, Pálffy János testvére.

Ezek bemutatása után vajon merényletet követte-e el, ha megkérdem, hogy az üstökös lángcsóvját, Petőfi szellemének lángüstökét látták-e már megjelenni a Firtos feletti égen?

Nem szándékom ellenkezni Tamási Áronnal, aki a vidékünk magára maradottságáért emelt dörgedel-

mes szót: „Énlaka felett, a Firtos lova hátán, lehajtott fejjel elaludt a Gondviselés” – így kezdődik a *Tüzet vegyenek!* c. novella.

Gondolom, hogy Petőfi üstökösszellemének működési rezonanciái a Firtos vidékének tágabb körében is észlelhetők voltak, és ezek fel-felzaklatták a „hivatalos gondoskodókat is alkalmi szendergésükből”. Az üstökösszellem hívására felelt Gyallay Pap Domokos, „a néptanító regényíró”. A Firtosból eredő kies Szalonpatak szűk völgyében, Alsóbencéd nevű kis faluban (az egykori Udvarhely megye keresztúri járásában) látott napvilágot 1880. augusztus 4-én a két világháború közti irodalmunk egyik legolvasottabb írója, Gyallay Pap Domokos egy tősgyökeres székely lófő családban.

A szülőfalu felekezeti iskolájából a történelmi és a természeti táj legendáinak hagyományaival feltarisznyálva érkezett meg Székelykeresztúrra, hogy innen a Petőfi-legendárium bűvkörébe kerüljön, majd Kolozsváron, ahol Kelemen Lajos barátságát élvezte, a főgimnázium elvégzése után szerezzen latin-történelem szakos tanári oklevelet. Az újrainduló tordai gimnázium tanáraként a torockóiak vaskenyérért folytatott harcairól szóló regéinek lett csodálója, kutatója és megéneklője. A *Vaskenyéren* legmaradandóbb történelmi regénye lett.

Gyallay Pap Domokos életművének kiváló, alapos kutatója és ismerője, dr. Gaal György így mutatja be az író és néptanító áldozatos nemzetmentő akcióját: „Figyelemre méltó Gyallay 1930-ban kezdeményezett népkönyvtárakciója. Célja az erdélyi magyar falu kis könyvtárakkal való ellátása volt. Főleg a Minerva Rt. támogatta ilyen irányú munkáját, s annak egyik vezető tisztviselője, Görög Ferenc történész volt Gyallay segítsége. A megalakított Erdélyi Magyar Népkönyvtár Bizottság tíz év alatt, 1939-ig 364 községben állított fel ilyen könyvtárat, biztosítva a falusi lakosság állandó kapcsolatát a magyar műveltséggel és irodalommal.

1941-ben a Magyar Népművelők Társasága lapvállalatának élére kerül, ennek képes hetilapját jegyzi főszerkesztőként.” (Gyallay Pap Domokos. Író és nevelő az egyház szolgálatában. *Keresztény Magvető*, 1988/1.)

A *Magyar Nép* a két világháború közti idők egyik legnépszerűbb képes újsága volt. Gyallay Pap úgy látta, hogy a magyar földművesek, iparosok és polgárok életét és gondjait ez a lap tudja megjeleníteni. Itt lép szerkesztői kapcsolatba szülőföldje földműves olvasóival, például a falujában élő parasztköltővel, Izsák Domokossal. (Írásunk folytatásában fogunk beszámolni a Gyallay Pap Izsák Domokos költői indításában kifejtett tevékenységéről.)

Gaal György tanulmányaiban bemutatja Gyallay Pap Domokos unitárius egyháza, népe szolgálatában szélesen kibontakoztatott közhasznú tevékenységét,

Gyallay Pap Domokos huszárhadnagyként az első világháborúban

amelynek terepe a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, az Unitárius Irodalmi Társaság, az EKT, az *Unitárius Közlöny*, a *Keresztény Magvető*, az *Erdélyi Magyar Naptár*, a Kemény Zsigmond Társaság, a Kisfaludy Társaság, az *Erdélyi Helikon* volt. Írói és közírói tevékenysége és eddigi pályája megkoronázása volt, amikor megválasztották a Petőfi Társaság tagjává. Kuncz Aladár az *Erdélyi Helikon*ban megható szépen köszönti Gyallayt, aki megkapja az elismerő és kitüntető Baumgarten-díjat, majd 1940-ben tuajdonosa lesz a sokak által áhított Corvin-koszorúnak is.

„Gyallay Domokos a falusi magyar nép írója volt és maradt egész pályája során. Ennek igényein mindössze novellái egy részében és történelmi regényeiben emelkedett felül. Ezek méltók már a nagykorúvá érett mai olvasók asztalára is. Néhány felejthetetlen anekdotával, nyelvi fordulattal, múltbeli kalanddal ragadja meg fantáziánkat, s közben megismertet Erdély múltjával, népeivel. Különösen az unitárius olvasó szívéhez állnak közel írásai, hiszen hősei mind e vallásközösséghez tartoznak, s hű tagjai egyházuknak. A magyar irodalomtörténetben legfeljebb pár sor örökíti meg Gyallay érdemeit, az unitárius írók közül – ha külön megméri őket – alighanem ő lesz a legjobb prózaíró, mesemondó” – írta róla 1986-ban Gaal György.

Gondolatok a Vallásszabadság Háza létesítésének margójára

FARKAS DÉNES

• Egy olyan kor(kór)ból jövök (maradtam még itt), amikor a rendszernek gyanús volt minden papi ténykedés. A teológián kimenőt kellett kérni. A szigorúság sok esetben felülmúlta a középiskolás szintet. A professzoraink óva intettek a halottak napi temetőlátogatásról vagy más természetű gyülekezéstől, féltve miket valamiféle zendüléstől, ugyanis a megelőző időszakban a Reményik sírjánál elhangzott szavaltatok miatt az „államvédelem” igencsak árgus szemekkel figyelte ama intézetet, amelyet mi és a világunk (diákostól, professzorostól) teológiának nevez.

Amint teltek az évek, egyre világosabb lett számomra, a rendszer érdeke az, hogy minél szűkebb kötélen tartsa és felügyelje azokat a rétegeket, amelyek szerinte nem azonosultak az ún. szocialista-kommunista ideológiával.

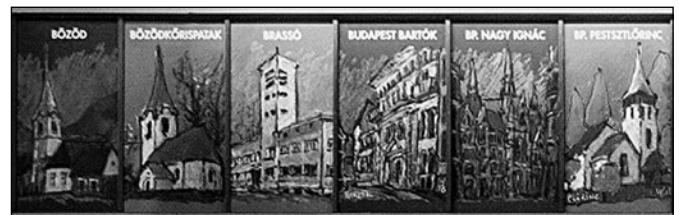
VALLÁSSZABADSÁG HÁZA
CASA LIBERTĂȚII RELIGIOASE
HOUSE OF RELIGIOUS FREEDOM

Megéltem a kulákvilágot, a beszolgáltatások és az elhurcoltatások időszakát, a családközből ketten is foglyai voltak az első Duna-csatorna építésének (Kálmán és Sanyi nagybátyáim). Már elég nagy gyermek voltam, amikor nagyon dúlt az osztályharc. Arra ment ki minden, hogy fel kell számolni a burzsoáziát, az iparosokat, udvarházakat, a cselédtartást, és vagyunkáinkat be kell adni a közösbe. Amikor kitört az '56-os magyar forradalom, akkor jártam a IX. gimnáziumi osztályomat, eleven emlékeim vannak azon idők történéseiről, amelyek a recsegő rádión átszivárogtak hozzánk is. Csak illusztrációként jegyzem meg, hogy az 1960-as években a Homoród mentén petróleumért még sorban álltunk, és keddenként az Udvarhelyre vaját vivőket kértük meg, hogy vegyenek a parókianak is egy fél méter lámpapabelet.

Ahogy kezdtem rácsodálkozni a világra, rájöttem, hogy eltűntek a kaszinók, az irodalmi kávéházak. Odalettek a marosvécsi Helikon tagjai, a váradi holnaposok, és Tamási sem teheti már, hogy a kolozsvári New Yorkban csak úgy beszélgesse Bánffy Miklóssal.

Alkalmam volt látni-ismerni a Forrás-nemzedék több tagját, amint az *Utunk* szerkesztőségében, a Szentegyház utcában egymásba botlottak, s drága néhai padtársam, K. Jakab Antal panasza ma is a fülembe cseng: „Öregem, nincs egy hely, ahol az ember nyugodtan leülhetne beszélgetni, s meg ne figyelnék?!”

A fenti sorokat azért írtam le, hogy valamelyest felvezessem annak tényét, hogy mekkora veszteséget szenvedett az erdélyi magyar értelmiség az eszmecserék lehetőségének visszaszorítása okán. Mindez így volt és lett a második világháborút követően, s talán máig is tart?

Öt év megszakítással 1959 óta Kolozsváron életem, nagyrészt a régi Kossuth utcában. Majdnem naponta átjártam a Bolyai utcán, amely a hajdani Deák Ferenc utcát köti össze az említett Kossuth utcával. Ebben a kis utcában volt egy udvarban Benczédi Sándor szobrászművész műterme, amely oly kedves megállónak bizonyult sok éven át a magamfajta, sőt nálam rangban, tudásban, ismertségben sokkal előkelőbb embereknek is.

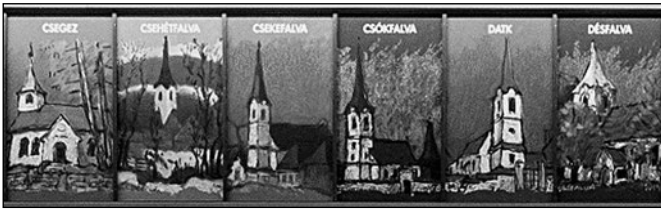
Vonzó volt a Sándor hangulata, munkássága, humora, s nem kevésbé a mindig készenlétben lévő tiszta pohár csombordi bor. Itt ismerkedtem meg Kányádi Sándorral, akinek amolyan Benczédi Sándor bácsisan a szemére vetette – akár másnak is, nekem is –, hogy ti mindig üres kézzel jösztok meginni a drága csombordi boromat! (Erre ropogósan nagyot kacagott.)

Neveik említése kellő alázattal történt részemről, hiszen a művészettörténészek, irodalomtörténészek elvégzik és el is végezték méltatásukat. Én csak arra szorítokozom, hogy megköszönhetem a jó Istennek: ismerhettem őket.

A Benczédi Sándor műtermében világosodott meg bennem egy gondolat: Istenem! Milyen boldog lennék, ha én is lehetnék „valaki”, valaki, aki meghívhatnám beszélgetésre, egy pohár borra, teára az erdélyi értelmiség kiemelkedő személyiségeit, ahol (példának okáért) az író Szabó Gyula megkérdezné a Szervá-

tiuszokat arról, hogy ki min dolgozik. Legalább egyszer havonta.

Egy napon megüresedett az unitárius püspöki palota. Drága lakói elmentek ebből a világból, s hitem szerint lelkük valahol az Isten világában új szállásra talált. Legyen áldott az emlékezetük.

Ebben az időben egy másik család szomszédságában én is a püspöki lakás földszintjén laktam. Suba Feri bácsival, Rózsika nénivel mi hárman éltünk a nagy kapu mögött, ki-ki a maga kis fészkében és kellő egyetértésben. A püspöki lakást/palotát nagyon jól ismertem dr. Kiss Elek püspök idejéből is. Az azt követő időszakban is (amely ma már történelem is lehetne) alkalmam volt látni az épület minden zegzugát. A több mint ötszáz éves épületen olyan sérülések keletkeztek, hogy felmerült a lakhatatlanná nyilvánítás esélye is. Ez alatt az idő alatt többször vettem el a palota kulcsát Suba Feritől, és vezettem egy Kopanyec nevű mérnököt a főhatóság kérésére megmutatni, megszakérteni a palota falainak, héjazatának, szerkezeti rendszerének napról napra tapasztalható romlását. Cs. Erdős Tibor néhai festőművész barátom kérésére többször is megnéztük a palotát, s akárcsak a legtöbb ember, a szakmájából kiindulva ő azt mondta, hogy ez az épület Kolozsvár szívében jó lenne egy gyönyörű galériának, hiszen lakásnak a fele is elég lenne. Visszarepültem gondolatban, és rájöttem, hogy Kiss Elek püspök úr az épület nyugati részét nem is lakta.

Több évig tartó javítás, feltárás, régészeti lelettanulmányozás, restaurálás és sok, nagyon szakszerűen tervezett folyamat vette kezdetét Kolozsvár egyik – s talán a – legrégebbi épületének megmentése érdekében. Látni, érezni lehetett, hogy a palota, ha rendbe teszik, többet nem lesz lakóház, hanem valami nagy hiánypótló létesítmény.

Kezdték fecsegni itt-ott mondani, hogy az unitáriusoknak a Tőkés László és Csiha Kálmán párhuzamában csak akkor lesz nagy püspöke, ha valami olyat valósít meg, amely okos, páratlan, hiánypótló, közérdekű és az erdélyi előmenetelt szolgálja. Minduntalan

visszajártak a gondolataim a Benczédi Sándor agyagos, de barátságos műtermébe, ahol milyen jó volt az egy pohár bor és a sok hosszú beszélgetés. Kaszinót, irodalmi kávéházat is álmodtam az épület nagytermébe.

Elképzeltem egy 8-10 méteres tölgyfa asztalt nehéz székekkel, ahol körbeül Erdély színe-java havonta, és egy tea vagy pohár ital mellett lelkigondozásban részesítik egymást. (Csak példálózom: Az érsek megkérdezhetné Sabin Ghermantól, hogy olvasta-e Tamás Gáspár Miklós cikkeit. Kányádi elmondhatná, hogy „valaki jár a fák hegyén”, Szabó Gyula görgethetné *A Sátán labdáit*. Előtte Szabó, Erdő, Bálint Benczédi főtisztelendő püspökeink mondhattak volna egy szép invokációt a találkozás és az eszmecsere sikere érdekében.

Wagner Péter belsőépítész pasztellsorozata a ház egyik konferenciatermében

De szép álom is volt ez! S lám, nem csak álom, mert ma mindenki megilletődötten néz fel a több mint félezer éves épületre, amely unitárius fókuszról hirdeti a hit, a lélek szárnyalásának Isten felé vezető irányát.

Felsorolhatatlan azoknak az érdeme, akik ezt a létesítményt az enyészet pereméről olyan szinten emelték vissza a köztudatba, hogy Europa Nostra-díjban részesült létesítménnyé minősült Kolozsvár kellős közepében. Erdő és Bálint Benczédi püspökök neve nélkül nem lehet, s nem is illik beszélni Vallásszabadság Házáról, ugyanis e tárgyban a legfőbb érdem az övék. Az ő szemléletüknek tulajdonítható az, hogy a palotalakás átminősült értékes intézetté. Az tudott, hogy kiváló szakemberek, régészek, kutatók, restaurátorok, költségeket felvállaló és azt hordozó támogatók tömege áll eme kristályá csiszolt unitárius létesítmény mögött.

Bálint Benczédi Ferenc püspöknek nincsen szüksége arra, hogy én fényezzem őt, bár 450 év távlatából az ő nevéhez fűződik a Dávid Ferenc szobrának megvalósítása, a fentebb emlegetett Vallásszabadság Háza, a Kossuth 16. visszavásárlása és a minden évben megtartandó tordai zsinati határozat általánossá tett ünnepnapja és egyebek.

A fentiekért azért írtam le, mert történelem, és régi álmom látszik megvalósulni az unitárius „püspöki házban”, így magamnak is pattintottam egy szilánkot.

A népzene útján

Január 13-án Tordán és Kolozsváron a Lelkes zenekar népi hangszerelésű zsolttárokkal ajándékozta meg az ünneplő gyülekezetet. A fiatal népzeneészekkel – Tódor Eszter prímás (T. E.), Deé Balázs bőgős (D. B.), Kiss Antal Csaba brácsás (K. A. Cs.), Salat Barna prímás (S. B.) – és mentoraikkal – Nemes Annamária zenetanár (N. A.), Józsa Levente néptáncoktató (J. L.) – a főszerkesztő beszélgetett a kezdetekről, a népzene iránti szeretetükről, a Berde Mózes Unitárius Gimnázium kórusával összefonódó pályájukról.

• A zenekar mentorait kérdezem a kezdetekről: hogyan született meg a Lelkes zenekar?

N. A.: A Berde Mózes Unitárius Gimnázium Vadrózsák néptánc-csoportjának vezetője a férjem, Józsa Levente. A táncscsoport munkáját én is segítem, az iskolában zenetanárként dolgozom. A Lelkes zenekar fiútagjait elsőkoruktól ismerjük, az iskola hosszított programjában Levivel közösen tartottuk a néptáncfoglalkozásokat, én pedig az úgynevezett élőzeneórát is.

J. L.: Valójában az vezetett a zenekar megalakulásához, hogy Eszter Székelykeresztúrra került. Eszter az unitárius gimnáziumba járt, ahol beállt az általam vezetett iskolai táncscsoportba. Balázs és Barni is itt

táncolt, Csabika már nem, mert más iskolába járt. Eszter korábban a homoródszentpáli táncscsoportnak is tagja volt, értelemszerűen szeretne volna folytatni azt, amit elkezdett. A táncscsoportban derült ki, hogy hegedűn is játszik.

A fiúk a székelykeresztúri Tanulók Házába jártak, ott tanultak zenélni. Ahogy Eszter megérkezett, rájöttek, hogy ő jobban muzsikál, mint ők, van még, hova fejlődniük. Ez azonban nem riasztotta el őket, hanem ösztönzőleg hatott mindükre, elkezdtek együtt muzsikálni. Az első alkalom a Berde Mózes-gimnázium Vadró-

zsák hagyományörző találkozója volt, ennek része volt egy táncház is, amelyen ők szerettek volna zenélni. A közös munkának meg is lett az eredménye, ők húzták a talpalávalót. Aztán a gimnázium táncscsoportja fellépett egy keresztúri rendezvényen, és ők kísér-

Nagy Lajos által vezetett siklói férfikórus régebbi rendezvényen részt vett.

Egy alkalommal egy rendezvényen léptünk fel velük Siklódon. Ott vettem a kezembe először nagybőgőt. Azelőtt is ismertem a nagybőgőt, de soha nem volt alkalmam kipróbálni,

Csabika mondta, hogy próbáljam ki, és el is próbáltunk húzni pár dallamot. Ez az élmény nagyon megszerettette velem a hangszeret, és elragadott ez a fajta zenélés. Társaimmal elkezdtünk együtt próbálni, mert nagyon élveztük a muzsikálást. Majd megérkezett Eszter, s minden elindult Józsa Levente támogatásával.

N. A.: 2016 májusában muzsikáltak tehát először együtt a táncházban, majd a

Deé Balázs, Kiss Antal Csaba, Salat Barna és Tódor Eszter a nyárádgálfalvi templom szentendrei skanzenben felépített másában

ték a táncosokat. A kapott zenei anyaggal ügyesen megbirkóztak. Ekkor vált mindannyiunk számára egyértelművé, hogy csapattá váltak, és támogatást igényelnek, amit én és Annamari szívesen megadtunk.

• Hogyan emlékeznek a zenekar tagjai a kezdetekre?

D. B.: A székelykeresztúri Tanulók Házánál kezdtem el a zenélést, itt mindenki hegedűvel kezdi a tanulást. Barnika és Csabika is itt kezdte el a tanulást. Csabika később brácsás lett. A Tanulók Háza tanítványai és akkori hegedűoktatója,

sóskúti fesztiválon. Így ezt az évet tekintjük a megalakulás évének.

• Ki hogyan került kapcsolatba a népzenevel, néptáncsal?

T. E.: Én úgy kerültem kapcsolatba a népzenevel, hogy otthon, Homoródmáson nagyapám hobbiszinten hegedült, a hegedűje aztán felkerült a padlásra. Kisiskolásként engem nagyon érdekelt ez a hangszer, hogy milyen lenne hegedülni. Aztán hazavittük a hangszeret Homoródszentpálra, ahol a szüleimmel éltem. Itt a harangozó bácsit, akit Hucsi Albertnek hívnak, prímás is lévén, megkértem, hogy

hangolja fel a hegedűmet. Ő volt az első, aki elindított a muzsikálás útján.

Ugyanabban az évben, szeptemberben akadtunk rá egy Facebook-hirdetésre, miszerint Székelyudvarhelyen népzeneiskola indul. Édesanyám beiratott, de én nagyon féltem, nem akartam elmenni. Végül csak elmentem, és nem bántam meg, Román Hunor tanárom révén nagyon megszerettem a muzsikálást. Ő mai napig példakép számomra.

D. B.: Egy évvel hamarabb mentem iskolába, hatévesen. Emiatt kicsit le voltam maradva az osztálytársakhoz képest. A lánytestvérem zenetanár. Ő is járt a Tanulók Házába, volt egy népi zenekara, de az oktatási intézményi kereteken belül maradtak. Az ő példáját követve iratkoztam be a Tanulók Házába, aztán más zenei irányzatok is kezdtek érdekelni. Jártam Nemes Annamáriához zongorázni, majd a báli zene is el kezdett érdekelni, de közben néptáncoltam, és ez utóbbi annyira megragadott, hogy népzenei és néptáncgyűjtéseket néztem, nagyon sok népzenei hallgattam.

A népzenei pályámat igazán az indította be, hogy megalakult a zenekarunk. A bőgőzés nagyon magával ragadott, olyan lángot gerjesztett bennem, ami csak még jobban elmélyítette az archív népzenei felvételek iránti szenvedélyemet.

Bőgőzni a Tanulók Háza hegedűtanárától kezdtem tanulni, ahol csoportokra osztva tanultunk, de nem voltak külön-, egyéni órák. Józsa Levente révén kerültem kapcsolatba Eszter oktatóival. Szabó Loránd – a Kedves zenekar primása, aki sok hangszerhez ért – heti egy alkalommal foglalkozott velünk mint zenekarral. Aztán Kelemen-Molnár Jánoshoz kerültem, akinél bőgőzni tanultam. Keresztúron még foglalkozott velem Kisfaludi Attila is. Majd Kolozsvárra kerültem. Itt is megkerestem a képzési lehetőségeket. A Kallós-

népzeneiskolában tanultam, és magamat egyénileg is fejlesztettem.

K. A. Cs.: Második osztályos voltam, amikor jöttek a Tanulók Házától meghirdetni a hegedűoktatást, és én akkor úgy mentem haza, hogy be fogok iratkozni hegedűre. El is kezdtem a tanulást, de a harmadik évben abba akartam hagyni. A szüleim biztattak, hogy ne hagyjam abba. El is végeztem az öt évet, ekkor mondta Nagy Lajos tanár úr, hogy Keresztúron nincs brácsás, és a siklódi férfikórus mellé kellene egy brácsás. Így kezdtem el egy hegedűn brácsázni, szükségből. Két-három évet jártam így velük muzsikálni. Aztán, amint megalakult a zenekarunk, én is Szabó Lorándtól tanultam, majd Kedves Botondtól és Kisfaludi Attilától.

D. B.: Abban az évben, amikor elkezdtünk közösen tanulni Szabó Lorándtól, azon a nyáron elmentünk a böződi néptánc-táborba, ahol Józsa Levente oktatott, és mi szolgáltattuk a zenét neki. A tábor jó hangulatát a résztvevők biztosították, számunkra azonban azért is maradt jelentős, mert egy héten át egy légtérben voltunk a Kedves zenekarral, akik a táborban népzenei szolgáltattak és oktattak. Az egész tábor elmélyítette a népzene, a néptánc iránti elköteleződésünket. Sokat tanultunk oktatóinktól, és ekkor döntöttük el, hogy külön tanárhoz kell járnunk, mert láttuk, mekkora fejlődést érnének el ezáltal.

S. B.: A zene korán része lett az életemnek, édesapám klarinéton játszik, és rengeteget jártunk a fúvószenekara fellépéseire. Édesapámat hallgatva nagyon megtetszett a hangzás, a zene, már az óvodai karneválra is zenésznek öltöztem.

A hegedűvel én is úgy találkoztam, mint Csabika, második osztályban a Tanulók Házától jöttek, és meghirdették a repülőgép-modellezést, a bábkört, ezek azonban nem vonzottak. Amikor Nagy Lajos tanár úr megkérdezte, ki sze-

retne hegedűlni, vállat vonva felnyújtottam a kezemet. Így kezdtem el hegedűlni.

A tánc már adott volt az iskolában, az viszont nem, hogy bekerültem a tánc csoportba: Józsa Levente tanár úrral és még egy osztálytársammal sétáltunk haza együtt az iskolából. Egy fellépésről beszélgettek, amely után a táncosokat elvitték a Balu élményparkba. Ahogy ezt meghallottam, én is akartam menni, meg is kértem Józsa Leventét, vegyen be. Melyik gyerek ne szeretne élményparkba járni? Megbeszéltük a feltételeket, így esett, hogy negyedik osztálytól én is vadrózsás lettem.

J. L.: Hadd tegyem itt hozzá, hogy 2010-ben alakult meg a tánc csoport, addig a néptánc órák voltak csak, és így nevelődött ki egy olyan gyermekréteg, akik igényelték a néptáncot, többet, mint amit órán kaptak. Barni szeptemberben csatlakozott. Egy közelgő fellépésre készültünk. A próbák egyik felében a Barni csatlakozása előtt készített koreográfiát gyakoroltuk. Nem volt idő arra, hogy Barninak külön megtanítsuk. Így ő ilyenkor leült és nézte, aztán egyik próbán jött, hogy ő nem táncolhatja ezt? Mondtam, hogy dehogynem. Kiderült, hogy kisebb hibákkal, de tudja a koreográfiát, ülve megtanulta. Így már fel is léphetett vadrózsás-ként.

N. A.: Én is másodikos koromtól fogva jártam Nagy Lajos tanár bácsihoz a Tanulók Házába. Három évig tartottam ki, aztán id. Pávai Ferencnél folytattam a hegedűlést, azt hiszem, másfél évig. Közben harmadikos koromtól énekkarban is énekeltem, Simó Margit személyében nagyon jó zenetanárom volt, aki jó szakember és jó zenetanári példa volt.

Kilencediktől zeneiskolában folytattam a tanulmányaimat, aztán a nagyváradi Partium Keresztény Egyetemen végeztem mint általános zenetanár és egyházzeneész. A Tanulók Házában tanultam néptáncot ötödik osztálytól,

aztán az egyetemi évek alatt tánc-
házba jártam.

A sors úgy hozta, hogy Levivel
összeházasodtunk, a néptánc és a
népzene pedig az életünk része a
mai napig.

J. L.: Gyermekként a Tanulók Há-
zába kellett volna járnom nép-
táncórára. Nekem kötelező volt. El
is mentem egy-két alkalommal,
majd az osztálytársakkal meg-
szöktünk. Néha a tanító néni az
osztályban feltett valami csárdás-
muzsikát, és megkért, mutassuk
be, mit tanultunk. Mi négy évig
mindig ugyanazt jártuk: kettőt
jobbra, kettőt balra. Ennyit tanul-
tunk meg azon a pár órán, amin
részt vettünk. Csak sokkal később
fogott meg engem a néptánc.

Egy társasággal elkerültem
Felsőszófalvára a néptánc-tábor
záróestjére, és amit ott láttam,
magával ragadott. A kultúrotthon
zsúfolásig tele volt, a zenészek
húzták, mindenki táncolt, jól érez-
te magát, mi pedig nem mertünk
megmozdulni se, csak ültünk a fal
mellett. Ilyent addig nem tapasztal-
tunk. Én ettől kezdve kerestem
az ilyen alkalmakat. Aztán az Ud-
varhely Néptáncműhely, majd a
Pipacsok tagja lettem.

A zenélés is kacskaringós törté-
net: egyszer kölcsönkértem egy
hegedűt, átalakítottuk brácsává.
Próbálkoztam, reszelgettem, de
nem volt, kitől tanuljak, így abba
maradt. Amikor a Lelkes zenekar
megalakult, újra elővettem a brá-
csatémát. Én még mindig egy ki-
tartó kezdő vagyok. A magyar ér-
telmező szótár szerint a brácsás
az, akinek van hangszere és tud
vagy szokott rajta játszani. No, ne-
kem van, és szoktam is játszani
rajta. (*Elmosolyodik.*)

• **A megosztottakat hallgatva
úgy gondolom, nagyon találó a
zenekar neve, mindenki törté-
netében megjelenik a lelkesed-
és, a kisebb-nagyobb kitérők
utáni elköteleződés a népzene
iránt. Miként választotta az
együttes ezt a nevet?**

S. B.: A megalakulásunkhoz veze-
tő fontos pillanat volt, amikor a
siklói kórusnak muzsikáltunk, és
Balázs ott vett először bőgőt a ke-
zébe. Hárman így, az újdonsült bő-
gőkísérettel muzsikáltunk. Ez az
élmény olyanszerű volt, mint amit
Józsa Levente Sófalván élt meg. Ek-
kor csináltunk valami olyat ma-
gunktól hárman, ami felemelő ér-
zés volt.

Ezt az élményt kerestük ké-
sőbb is. Amikor Eszter az osztá-
lyomba érkezett, kiderült, hogy
hegedül. Muzsikáltunk, és még
jobban szólunk vele együtt. Az is
jó volt, hogy tudtam, nem baj, ha
vétek, mert tudok rá támaszkod-
ni, és valami jót hozunk létre kö-
zösen. Ezek az élmények erősítet-
tek meg abban, hogy ezt az utat
folytatnunk kell.

J. L.: Az együttesnek a Kedves ze-
nekar a példaképe, akiktől tanul-
tak, akiktől lendületet kaptak.
(*Mindannyian bólogatnak.*) Hatás-
sal volt rájuk az, ahogyan a Kedves
zenekar a népzenehez, a próbák-
hoz, a tanítványokhoz, ehhez az
életformához áll.

Egy néptánc-koreográfiát kel-
lett lekísérniük egy ünnepségre,
amikor felmerült, hogy kellene
már nekik egy név, amellyel fel le-
hetne őket konferálni. Folyt a be-
szélgetés, ötleteltek, hogy mi le-
gyen a nevük. Egyik nap lelkes ze-
nekarként szólítottam meg őket a
csoportban (messengeren) – nem
névadási szándékkal írtam ezt ne-
kik, hiszen ők valóban mindig lel-
kesek voltak, sosem kellett őket
nógatni. A megszólítás azonban
olyan magától értetődően adta a
zenekar nevét is, hogy azt egyön-
tetűen el is fogadták.

• **Hogyan irányult a zenekar fi-
gyelme a zsolttárok felé? Idén a
vallásszabadság napján egy-egy
zsolttárfeldolgozással léptetek
fel a tordai és a kolozsvári temp-
lomban.**

N. A.: A Somos zenekar annak ide-
jén kiadott egy CD-t, amelyen re-
formátus, evangélikus és unitárius

egyházi énekek feldolgozásai van-
nak. Én megtanítottam az unitári-
us gimnázium kórusának ezeket
az unitárius feldolgozásokat, a ze-
nekart pedig felkértem a kísérésre.
Ez volt az első alkalom, amikor
egyházi énekek népies hangszere-
lésével foglalkozott a Lelkes zene-
kar.

A kórus és a zenekar közös mű-
sora nagy népszerűségnek örven-
dett, meghívások érkeztek innen-
onnan. Így jutottunk el például az
Országházba is.

D. B.: A Vadrózsák néptáncsoport
Másképp című műsorához, amely
a vallásszabadságot kimondó
tordai országgyűlés négyszázötve-
nedik évfordulójára készült, a Ked-
ves zenekar készített egy egyházi
éneket népi feldolgozásban, amely
nekünk nagyon tetszik. Az iskolai
kórusal való közös munka indí-
tott el tehát minket az egyházi fel-
dolgozások útján, és igyekeztük
megújítani a repertoárunkat új fel-
dolgozásokkal.

S. B.: Ahogy elkezdtünk foglalkoz-
ni egyházi énekekkel, jöttek a fel-
kérések egyházi rendezvényeken
való muzsikálásra is. A dévai za-
rándoklat, a kolozsvári zsinat,
Okládon a tiszteletbeli székely
cím átadása, a betlehemezés az
Országházban, az amerikai egye-
sült államokbeli turné mind-mind
ilyen alkalom volt.

• **Hogyan működtek zenekar-
ként, csapatként? Többnyire
szokott lenni egy frontember,
egy kapcsolattartó személy, aki
azért irányt szab a zenekar-
nak...**

D. B.: Úgy láttuk más zenekarok-
nál, hogy van kapcsolattartó, aki
irányító is. Nálunk én töltöm be ezt
a szerepet. De nem irányítom a ze-
nekart: közösen döntünk, mindig
megbeszélünk mindent, illetve
mindenkinek megvan a maga sze-
repe, dolga minden egyes fellépés
előkészítésében.

(*Folytatása a következő számunk-
ban.*)

SZERETETSZOLGÁLAT

Önkéntesek napja

Köszönet az önkéntesek szolgálatáért

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

• Idén negyedik alkalommal rendeztük meg a Gondviselés Segélyszervezet háromszéki fiókszervezetének kiemelt eseményét, az önkéntesek napját. Fontosnak tartjuk, hogy évente legalább egy alkalommal fokozott figyelemmel forduljunk önkéntes munkatársaink felé, megköszönve nekik lelkiismeretes szolgálatukat, és ha csupán jelképesen is, de valamivel viszonzni próbáljuk a szükségben levőkre fordított, odaajándékozott idejüket és munkájukat.

Március 4-én reggel mintegy félszáz résztvevő érkezett a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban tartott nyitóáhitatra, közös hálaadásra, istenkeresésre. E sorok írója, a Szentivánlaborfalva–Kézdivásárhelyi Unitárius Egyházközség lelkésze, a Gondviselés Segélyszervezet területi munkatársa Isten gazdag áldását kértem a munkatársak szolgálatára. Imádságomban rávilágítottam arra, hogy a bőjti időszakban is a különböző formájú önmegtartóztató rítusok mellett Isten elsősorban cselekvő bőjtre hív mindnyájunkat. A szentírásból Ézsaiás próféta felhívását idéztem, amelyben Isten így válaszol a külsőségekben kimerülő „vallásoskodó” megnyilvánulásokra: „Nekem az olyan bőjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény bujdosókat, ha mezítelent láatsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az ÚR dicsősége lesz mögötted. Ha segítségül hívod az URat, ő válaszol, ha kiáltasz, ezt mondja: Itt vagyok! Ha majd senkire sem raksz jármot, nem mutogatsz ujjal, és nem beszélsz álnokul, ha kenyeret adsz az éhezőnek, és jól tartod a nyomorultat, akkor fölragyog a sötétben világosságod, és homályod olyan lesz, mint a déli napfény.” (Ézs 58,1–10)

Az áhitat után Gazdag Ildikó, segélyszer-

vezetünk háromszéki fiókszervezetének elnöke, majd Erdő-B Vilmos, a Háromszék-Felsőfehéri Unitárius Egyházkör felügyelőgondnokaként és anyaszervezetünk elnöksége nevében köszöntötték a jelenlevőket, és méltatták az önkéntesek munkáját.

A rendezvény első vendégelőadója Bogdán Beáta, a Caritas segélyszervezet háromszéki önkénteseinek koordinátora volt. Interaktív, dinamikus és figyelemfelkeltő előadásmódban beszélt nekünk a rendezvényszervezés alapvető kérdéseiről, kihívásairól, az anyagi forráskeresés lehetőségeiről, illetve az önkéntesség fontosságáról, nélkülözhetetlenségéről. Ezután kiscsoportos témafeldolgozás keretében egy-egy elképzelt jövőbeli projektet dolgoztunk ki és mutattunk be közösen, hasznos ötleteket és kivitelezési lehetőségeket tárva fel egymásnak.

Rövid szünet után a világháló segítségével többen is csatlakoztak a rendezvényhez. Az anyaszervezet elnöke, Szabó László köszöntötte a résztvevőket, majd felkérte a második előadónkat, Turi Lászlót, aki a szolnoki székhelyű Életjel Mentőcsoport vezetőjeként tartott beszámolót a februári törökországi földrengéseket követő mentési tevékenységükről. Az előadás közben az általuk készített helyszíni képeket és videófelvevételeket is megtekinthettük, összeszorult torokkal és szívvel... Az előadó szerényen és rendkívül hitelesen osztotta meg az ilyenfajta mentési munkálatok fizikai és lelki kihívásait, veszélyeit, a helyszínen történt sokkoló élmények feldolgozási lehetőségeit, és azt a felfoghatatlan örömet, amikor

egy élet reményét vissza lehet adni a kétségbeesett családtagoknak.

Az előadások után Pájer György erdővidéki területi munkatársunk a Kovács Béla bodosi bőrdíszműves által készített és a segélyszervezet logójával ellátott ajándékokat adta át a résztvevőknek. A rendezvény zárómozganata az önkéntesség és a segítő szolgálat témáját feldolgozó film közös megtekintése volt.

A házigazda szerepét már sokadik alkalommal a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség és a helybeli önkéntes munkatársaink vállalták, terített asztallal és saját csapatuk által főzött meleg ebéddel fogadtak. Hálásan köszönjük nekik, akárcsak rendezvényünk és működésünk kiemelt támogatóinak: a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek és a Nemzeti Együttműködési Alapnak!

NŐK VILÁGA

Világímanap a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban

FERENCZI MÁRIA-MAGDOLNA

„...hallottam az Úr Jézusba vetett hitetekről és a benetek minden szent iránt megnyilvánuló szeretetről...” (Ef 1,15)

Sepsiszentgyörgyön az ökuménia jegyében már évek hosszú sora óta megszervezik a nők világímanapjának ünnepi istentiszteletét. Az ez évi világímanap programfüzetét a tajvani asszonytestvéreink állították össze. Az idei évben a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség és az unitárius nőszövetség volt a házigazda. A nőszövetség nagy szeretettel és odaadással szervezte meg az imanap estéjét, Péterfi Ágnes lelkész és Tatár Ágnes segédlelkész segítségével.

Az istentisztelet kezdetén Bocz Rita református nőszövetségi elnök köszöntötte a jelenlévőket, majd az idei év arculatán megjelenő művészi alkotást méltatta. A festményt Hui-Wen Hsaio művészetterápia sza-

kos mesterképzős hallgató készítette, és Tajvan jellegzetességeit foglalta bele: a veszélyeztetett mikádófacán és fekete arcú kanalasgém előterében az országot méltán híressé tevő pillangóorchidea látható.

A szószéki szolgálatot Tatár Ágnes segédlelkész vezegte, amely alkalommal a Luk 10,38–42 bibliai versek alapján szólt a jelenlévőkhöz a szószékről. Az istentiszteleti liturgia imaolvasással, vallomással egészült ki, amelyeket a nőszövetség tagjai olvastak fel, név szerint: Vánca Csilla elnök, Dakó Ildikó, Demeter Irén, Havlin Eszter, Kurta Ibolya és e sorok írója.

A Sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tagja, Szabó Antónia tette még színesebbé az együttlétet, hiszen vetített képes előadást tartott Tajvanról.

Örömmel telt szívvel vettek részt az asszonyok a szeretetvendégségen, amelyen egy csésze tea mellett folytatódott a beszélgetés. Az együttlétet a közös fény-

kép elkészítése zárta, a málnási, lisznyói, szentkirályi, valamint a sepsiszentgyörgyi öt református egyházközség, illetve az evangélikus nőszövetségek képviselőinek a jelenlétével.

Hálásak vagyunk a jó Istennek, hogy idén is lehetőséget adott az együttlétre, a közös imára, az asszonyi lélek megerősítésére.

Tudósítás az Egyházi Képviselő Tanács 2023. március 17-i üléséről

• Az Egyházi Képviselő Tanács (a továbbiakban EKT) folyó év március 17-én tartotta első negyedévi ülését. Az ülés személyes résztvevői Kolozsváron tanácskoztak, mások pedig távközléses úton kapcsolódtak be. Említést érdemel, hogy a harminchat fős testület tagjai közül egyetlen képviselő hiányzott az ülésről.

A tanácskozás Kovács István püspök nyitó gondolataival és Csécs Márton esperes áhítatával kezdődött. Napirend előtt többen gratuláltak Popa Márta igazgatónak és Solymosi Zsolt aligazgatónak, valamint Máté Mária és Demeter Dénes nyugalmazott énekvezéreknek a magyarországi állami kintutetések elnyeréséért. Az ülés tárgysorozata az egyház kormányzás időszerű fejleményeit és döntéshelyzeteit érintették. A Püspöki Hivatal jelentéséből kiderült: miután az EKT a 2022. december 9-én tartott ülésén a hitélet és lelkeség évének minősítette a 2023. esztendőt, megalakult egy munkacsoport, amely az elmúlt hónapokban elkészítette a témakör teljes évet átfogó részletes kibontását, a hozzá társított arculati elemekkel együtt. Ugyanakkor sor került a lelkeségi közösséget megszólító virtuális találkozókra is, amelyek célja az aktuális havi témával kapcsolatos tevékenységek és ötletek megtárgyalása. A Püspöki Szék havonta ülésezett, amiről az EKT tagjai szóbeli tájékoztatásban részesültek. Kovács István püspök beszámolt a Lázár János és Varga Mihály miniszterekkel folytatott közelmúltbeli tanácskozásairól.

Az esperesek és a püspöki helynök negyedévente jelentést tesznek az EKT-nak hivatali munkájukról, illetve az egyházköri/egyházkerületi tevékenységekről. Az EKT tudomásul vette a jelentésekben foglaltakat. Az ülésen megemlékeztünk a közelmúltban elhunyt lelkészekről, Nyitrai-Németh Csongorról és Adorjáni Leventéről, valamint Rázmány Ida tiszteletes aszszonyról. Isten nyugtassa őket békében!

Az EKT egyhangúlag elrendelte az egyházi javadalmazási rendszer ideiglenes bizottságának újrászervezését, amelyre összetett feladatokat ruházott: javaslatétel az egyházi javadalmazási rendszer szakmai alapjainak felülvizsgálatára és reformjára, az anyagi alapok biztosításának lehetőségeire, a források szabályszerű és méltányos elosztásának szempontjaira.

A vallásoktatás tárgykörében az új tanügyi törvénytervezettel kapcsolatos közös egyházi nyilatkozatot, valamint az azt követő egyházellenes támadásokat említette meg az oktatási ügyek intézésével megbízott főjegyző. András Benedek megemléltette a vallástanárokkal folytatandó találkozó megszervezését és az Oktatási Bizottság összehívását.

A hitéleti és missziói tevékenységekből két fejleményt emelt ki Székely Kinga Réka előadó-tanácsos: az énekeskönyv reformjára vonatkozó eddigi lépéseket, valamint az énekvezérek szakmai továbbképzését.

A Fejlesztési ügyosztály jelentésének készítőjeként Szabó László két szakterületről számolt be. Az egyik a Gondviselés Segélyszervezet tevékenysége, amin belül elsősorban az ukrainai háború menekültjeinek és otthon maradt rászorultjainak támogatásáról beszélt, majd a székelyudvarhelyi új szociális-közösségi központ munkálatainak előrehaladását ismertette. A főhatósági szintű hivatalok működése kapcsán elhangzott, hogy a központi munkatársak többnyire jó hangulatban, lelkesen és szakszerűen dolgoznak.

A Közigazgatási ügyosztály jelentését Popa Ilona Aurélia előadó-tanácsos terjesztette elő, fontos adatokat közölve az egyházigazgatás egyes területeiről, és kitérve az ügyosztály munkatársainak tevékenységi köreire is.

A Gazdasági ügyosztály tevékenységéről Dácz Tibor előadó-tanácsos készített jelentést. Örömmel számolt be arról, hogy a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség megvásárolta a kolozsvári Mikó-házat. Kovács István püspök kiemelte a Mikó család nagylelkű gesztusát, hiszen tetemes összegről mondtak le egyházunk javára a másik vásárlójelölt árajánlatának elutasításával. Kovács István örömmel számolt be arról is, hogy Kolozsváron a Nagyszamos utcában egyházunk visszakapott egy államosított ingatlant, amely eredetileg tanári lakásként szolgált. Az EKT tagjai megszavazták a központi költségvetésből fizetett egyházi alkalmazottak fizetési besorolásának 10%-kal való növelését, majd elfogadták az egyetemes egyház 2022. évi zárszámadását.

Az EKT tagjai jóváhagyták Balázs Tamás magyarszováti lelkész nyugdíjba vonulása időpontjának elhalasztását három hónappal, a Nyugdíjintézet működési beszámolóját, a Magyarsárosi Unitárius Egyházközség ingatlanépítési kérését, az Alsófelsőszentmihályi Unitárius Egyházközség terület-bérbeadási kérését, a Kökösi Unitárius Egyházközség ingatlan-eladási kérését, továbbá elvi beleegyezésüket adták az Olthévízi Unitárius Egyházközség ingatlan-eladási szándékához és a főhatóság tervéhez a kolozsvári Nagyszamos utca 26. szám alatti 29 négyzetméternyi telekrész megvásárlására vonatkozólag.

Az EKT ülését Kovács István püspök köszönő és lelkisítő szavai zárták.

ANDRÁSI BENEDEK főjegyző
SZABÓ LÁSZLÓ előadó-tanácsos

IFJÚSÁGI OLDAL

Az ifjúsági munka kibontakozásának útjai

NAGY NORBERT

• Az ifjúság egyet céljainak története folytatódik. Az előző lapszámban említést tettünk róla, hogy pontosan száz évvel ezelőtt, 1923 áprilisában megjelent egy cikk az *Unitárius Közlönyben* az egyet ifjúsági körének külkapcsolati tevékenységéről. Ennek apropóján jelen lapszámban a külkapcsolati munkánkról kívánunk beszámolni.

Az ODFIE külkapcsolati tevékenysége két csoportra osztható: a nem unitárius ifjúsági szervezetekkel való együttműködés, valamint a más országok unitárius fiataljaival való közös munka. A nem unitárius kapcsolatokat illetően kiemelendő, hogy az ODFIE tagja egy erdélyi fiatalokat összefogó ernyőszervezetnek, a Magyar Ifjúsági Tanácsnak, ami szoros együttműködési kapcsolatot biztosít a református fiatalokkal, mivel az Erdélyi Keresztyén Ifjúsági Egyesület is tagja a MIT-nek. Emellett az ODFIE tagja a Kárpát-medencei ifjúsági szervezeteket egybefogó Magyar Ifjúsági Konferenciának, ami a jelenlegi 45 tagszervezetével a magyarországi és határon túli magyar fiatalok legmagasabb szintű egyeztető fóruma.

Az új működési stratégiánk kiemelve tárgyalja a más helyeken működő unitárius fiatalokkal való kapcsolatfelvétel szorgalmazását és a jelenlegi kapcsolatok megerősítését. Tavaly február óta viszonylag rendszeresen kommunikálunk az indonéziai unitárius ifjakkal, amely barátság eredménye, hogy a tavalyi év folyamán mindkét szervezet tartott már áhítatot egymásnak az online térben, bemutatva saját liturgiáját, ifjúsági dalait.

Az ODFIE külkapcsolati céljainak legfontosabb része a Magyarországi Egyházkerület fiataljaival való rendszerszintű összekapcsolódás. Vágyunk, hogy a Magyarországon élő unitárius fiatalokkal is megerősítsük a kapcsolatunkat, és őket is be tudjuk kapcsolni az ODFIE éves tevékenységeibe. Ennek egyik első megvalósult alkalmá a március 10–12. között Magyarországon megszervezett Közös Utakon ifjúság istentiszteletes körút volt. Az idei körúton két egyházközségbe, a Hódmezővásárhelyi és a Nagy Ignác utcai Budapesti Unitárius Egyházközségbe látogattunk el és tartottunk ifjúsági istentiszteletet. Budapesten az istentisztelet után egy rövid egyleti tevékenységre is sor került, amely alkalommal a nagy számban jelen levő magyarországi fiataloknak meséltünk az éves rendezvénypalettánkról, és megpróbáltuk tudatosítani bennük, nagyon várjuk az ő jelentkezésüket is.

Az idei Közös Utakon ifjúsági istentiszteletet március idusának közelsége okán a szabadság témájára

építettük fel. Az ifjúsági istentiszteleten Demeter Ágnes, Költő Csenge, Lőrinczi Zsófia, Széll Róbert Pál, Vida Domokos teológiai hallgatók és e sorok írója; Ilkei Árpád és Kondert Zsuzsanna világi egyetemisták és Magyar Zita Emese ifjúsági és egyetemi lelkész szolgáltak. Az istentisztelet zenei szolgálatát az ODFIE-ből kinőtt Last Minute zenekar végezte, amelynek tagjai Fekete Hunor, Ördög Ödön, Simó Kamilla, Szabó Lóránt, Szilágyi Alpár Attila, Veres Lehel és Vida Ferenc.

Beszédünkben az Ézs 45,8 üzenete alapján fogalmaztuk meg mondanivalónkat. Annak érdekében, hogy a '48-as eseményekről egy sajátos szemszögből beszélhessünk, a babiloni fogságból való szabadulást megelőző időszak érzésvilágát próbáltuk megragadni. Deutero-Ézsaiás, a bibliai versek szerzője, a fogság legnehezebb időszakában szólalt fel, és mondta, hogy bármilyen keserves legyen is az élet, végül az Úr igazsága felülkerekedik. Ezt az elszánt bátorságot véltük felfedezni a márciusi ifjak lelkületében is. Ők is hittek abban, hogy valahol az égben léteznie kell a szabadság eszméjének, s ez mint egy isteni áldás puha esőként fog aláhullni a földre. Mindkét történet szereplői hittek abban, hogy a szabadulás kőbe vésett, szent, isteni igazság, és hogy annak elérése mindenki számára lehetőség.

Az ézsaiási üzenet alapján arról is szóltunk, hogy bár mindig nehéz az útra kelés, hinnünk kell abban, hogy a félelmeink, szorongásaink fölött végül úgyis Isten ereje győz. Győzött a babiloni fogságkor, győzött a márciusi ifjak feladatvállalásakor, és győz a mindenkori mában is. Hisszük, hogy mi is ezzel a lelkesedéssel tudjuk majd megvalósítani az új egyletes stratégiát. E törekvésnek szép eredménye volt a márciusi magyarországi ifjúsági istentiszteletes körút, ami az erdélyi és magyarországi egyetek összekapcsolódásának újjászületését is jelentette.

5.	Női név (júl. 26.) 1.		Amerikai város (Colorado tagállam)		Az egyik évszak Magasbaltart		Svéd aprópénz 6.	Segesvár bejárata!	Spanyol festő (Francisco de Tóltóll-folyadék)			Alaposan vizsgálja Egyből kétfő!
	E		SZ		E		E					Ó
Rókafej! Karnevál résztvevő!			Valahova halad Találkozni kezd!		GY		...fityeg (lóg) Norvég főváros					
... Alighieri (olasz költő)					Haza Kapcsolat (franciás szóval)				... a szívén, az a száján" (őszinte)			
A harmadik személy		4.	Megfagyott víz				Á		A	Bazalt-darab! Albán folyó		
					Rejtvény lakója ...-borja? (kicsoda?)							3/III.
Nem nappal Majdnem ráér!			...gén diéta A szifinx széle!					Föld-mérték (100 m ²) Kétszer öt			Kubai autójelzés Csillag (német)	
A végén csúng! Paripa			Téli sportot úzó Közel-keleti állam				Nátrium-foszfát Férfinév (okt. 9.)					
		3/I.	Éghajlati zóna				R		Pántlika része! Előírásban van!			
Eszkimó páros!			Hivatalosan eljáró 3/II.							Félelem! Béke (orosz)		
Dél-amerikai teherhordó állat 2.					Magam Szék (angol)			Szent István fia Színész (András)				
Nagy ázsiai ország					Francia úrhivatal Afrikai zenei stílus				Ruhaféle ...díj (téves ki-tüntetés)			
			Összekevert báj!		N		E				Gyakori betű	
Hírszerző, spion Zavaró hang			Páratlanul óhajt! A mese lényege!				Róma központja! Véreb hangzói					1. 110 éve, 1913. április 28-án született egyházunk 29. püspöke. 2. Ebben a városban született. 3. Itt is tanult. 4. E tisztségben kezdte meg szolgálatát. 5. Kezdetben ezt oktatott a teológiai intézetben. 6. Ez is a szakterülete volt.
Órával mérhető (mennyeiség) I							Megzavart méh! A kórház jele					

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter fő-szerkesztő, Koppándi Júlia médiareferens.

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Nagy Norbert (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szerekettszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.

Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

A lapszám letölthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Barangoló Isten országában

Kedves Gyerekek!

Áprilisban ünnepeljük a húsvétot. Mi, unitáriusok ekkor az örök életbe vetett hitünket ünnepeljük: az élet örök, és a lélek halhatatlan. A húsvéti történetben Jézust keresztre feszítik, meghal, de tanítása és emléke továbbél bennünk, követőiben. Emlékének megőrzését a tanítványai munkája tette lehetővé, akik hirdették mesterük tanításait, valamint későbbi korokban papírra, tekercsekre vetették szavait, hogy azokból sok-sok évszázad után is tudjunk tanulni.

A tavasz magában hordozza az újjászületés varázsát. Ismét felébred a természet, virágba borulnak a fák, madárfiókák meg kisállatok születnek. Mi, embe-

rek is igyekszünk szellemileg, lelkileg és testileg is megújulni. Milyen jó érzés is újjászületni! A hétköznapok szürkeségében végre egy szép gondolat ránk talál, és ezzel az energiával valósággal megújulva tudjuk teendőinket végezni. Ti, gyerekek is időnként megújultok, amikor elhagytok bizonyos szokásokat, a nyűglődés helyett lelkesek és izgatottak vagytok, szófogadóak. De megújultok akkor is, amikor új játékokat kezdtek egymással játszani. Érzitek? Nemcsak testetek nő és változik folyamatosan, hanem gondolataitok, ötleteitek is.

Kívánom, hogy rátok találjon ez a tavaszi mindent és mindenkit felemelő energia, és Isten gondviselő szeretetében tudjatok örülni neki!

Feladatok

1. Az alábbi tojást vágjátok ki és ragasszátok rá egy fehér lap közepére, majd annak fehér széleit díszítsétek ki! Kész is van a húsvéti képeslap!

2. Olvassátok el figyelmesen a Bibliából Lukács evangéliumának 22. részét, majd karikázzátok be a helyes választ!

Minden kérdésnél csak egy helyes válasz van.

1. Ki árulta el Jézust?

- a. Kálmán
- b. Júdás
- c. János

2. Melyik napon kellett feláldozni a húsvéti bárányt?

- a. virágvasárnap
- b. anyák napján
- c. kovásztalan kenyerek napján

3. Mi a neve a kertnek, ahol Jézus tanítványaival az utolsó vacsorát követően elvonult imádkozni?

- a. Gecsemáné-kert
- b. botanikus kert
- c. olajfakert

4. Ki volt Jézus azon tanítványa, aki – mielőtt a kakas háromszor megszólalt volna – megtagadta őt?

- a. Péter
- b. Károly
- c. András

Közös utakon az ODFIE

Budapesten

Hódmezővásárhelyen

Cikkünk a 21. oldalon. Fotó: Farkas Ilka

Andrási Benedek főjegyző (Brassó), **Balázi Dénes** ny. tanár (Recsenyéd), **Buzogány-Csoma István** lelkész (Szentivánlaborfalva-Kézdivásárhely), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Farkas Dénes** ny. lelkész (Kolozs), **Farkas Izolda** lelkész (Kövend), **Ferenczi Mária-Magdolna** ny. agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Kovács István** püspök (Kolozsvár), **Magyari Zita Emese** ifjúsági és egyetemi lelkész (Kolozsvár), **Máté Ernő** lelkész (Pécs), **Rácz Mária** lelkész-vallástanár (Kolozsvár), **Rácz Norbert Zsolt** lelkész (Kolozsvár), **Székely Kinga Réka** hitéleti és missziói előadó-tanácsos (Homoródszentpéter)